

BEROEPSCOMPETENTIEPROFIEL THUISBEGELEIDER

Colofon

Ontwikkeld door: Calibris in samenwerking met sociale partners
In opdracht van: ActiZ
Verantwoording: Gelegitimeerd door: het Sociaal Overleg Verpleeg-
Verzorgingshuizen en Thuiszorg (SOVVT)
Op: 2 november 2011
Te: Utrecht

Voorwoord

Het belang van het werk en de rol van de thuisbegeleider (voorheen vaak aangeduid als gespecialiseerd gezinsverzorgende of verzorgende E) is de laatste jaren nadrukkelijk in de belangstelling komen te staan. Aanleiding daarvoor is de verwachting dat de oplossing van problemen in de jeugdzorg, de (individuele thuis)zorg voor verstandelijk gehandicapten en de geestelijke gezondheidszorg gezocht moet worden in laagdrempelige, praktische, systeemgerichte (intensieve) thuisbegeleiding in vaak complexe situaties.

Vanwege dit toenemende belang van deze werksoort en de wens het beroep verder te professionaliseren en duidelijk te positioneren, hebben ActiZ en Calibris het initiatief genomen een beroepscompetentieprofiel Thuisbegeleider te ontwikkelen.

Het voorliggende profiel beschrijft de kerntaken en competenties van de vakvolwassen beroepsbeoefenaar in de thuisbegeleiding. Het beschrijft wat de werkgever, de collega's, de cliënten en andere betrokkenen van de Thuisbegeleider mogen verwachten.

Bij de ontwikkeling van dit beroepscompetentieprofiel zijn vertegenwoordigers en uitvoerend medewerkers uit de thuisbegeleiding nauw betrokken geweest. Met de instelling van een stuurgroep bestaande uit vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemerspartijen is ervoor gezorgd dat het profiel beantwoordt aan de eisen en wensen van de legitimerende partijen. Het Sociaal Overleg Verpleeg- en Verzorgingshuizen en Thuiszorg (SOVVT) heeft het profiel gelegitimeerd en het daarmee mogelijk gemaakt dat Calibris dit profiel kan gebruiken om input te geven aan de opleiding voor toekomstige beroepsbeoefenaren.

ActiZ en Calibris bedanken iedereen die heeft meegewerkt aan de totstandkoming van dit beroepscompetentieprofiel Thuisbegeleider, met een speciaal woord van dank aan de Centrale Raad voor Gezinsverzorging, die de ontwikkeling van dit beroepscompetentieprofiel mede mogelijk heeft gemaakt.

November 2011

Inhoudsopgave

Inleiding	9
Aanleiding.....	9
Reikwijdte van het beroepscompetentieprofiel	9
Functies van het beroepscompetentieprofiel	10
Ontwikkeling van het beroepscompetentieprofiel	11
Opbouw van het beroepscompetentieprofiel	11
Brondocumenten	11
Geraadpleegde bronnen:	11
1 Algemene informatie over het beroep	13
1.1 Mogelijke functiebenamingen.....	13
1.2 Beschrijving van het beroep	13
1.3 Trends en innovaties	16
2 Overzicht van kerntaken en werkprocessen in het beroep	21
2.1 Overzicht kerntaken en werkprocessen thuisbegeleider	21
3 Beschrijving van de kerntaken	23
3.1 Kerntaak 1 Organiseren hulpverlening.....	23
3.2 Kerntaak 2 Organiseren van dagelijks leven	28
3.3 Kerntaak 3 Psychosociale ondersteuning en/of begeleiding	32
3.4 Kerntaak 4 Pedagogische ondersteuning en/of begeleiding	37
3.5 Kerntaak 5 Professionalisering	41
Bijlage 1 Overzicht competenties	45
Bijlage 2 Stuurgroep en klankbordgroep	47
Bijlage 3 Validering en legitimering	49
Bijlage 4 Begrippenlijst	51

Inleiding

Aanleiding

Het belang van het werk en de rol van functies zoals thuisbegeleider (voorheen vaak aangeduid als gespecialiseerd gezinsverzorgende of verzorgende E) en ambulant begeleider, zijn de laatste jaren nadrukkelijk in de belangstelling komen te staan. Aanleiding daarvoor is de verwachting dat de oplossing van problemen in de jeugdzorg, de (individuele thuis)zorg voor verstandelijk gehandicapten en de geestelijke gezondheidszorg gezocht moet worden in laagdrempelige, praktische, systeemgerichte (intensieve) thuisbegeleiding in vaak complexe situaties.

In opdracht van ActiZ en Calibris heeft het Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA) recent een arbeidsmarktonderzoek uitgevoerd om zicht te krijgen op de arbeidsmarktrelevantie van de thuisbegeleider. Uit dit onderzoek komt als conclusie naar voren dat zowel de omvang van de beroepsgroep en de geschatte vraag naar thuisbegeleiders, vooral in de (grote) thuiszorginstellingen, alsmede de mogelijkheid dat er sprake is van een beroep op twee niveaus, de ontwikkeling van dit beroepscompetentieprofiel rechtvaardigt. De conclusie van dit onderzoek is aanleiding geweest voor Calibris om in samenwerking met sociale partners het beroepscompetentieprofiel Thuisbegeleider te ontwikkelen.

Reikwijdte van het beroepscompetentieprofiel

Het beroepscompetentieprofiel Thuisbegeleider is gemaakt voor de beroepsgroep in de thuiszorg. Het beroepscompetentieprofiel kan van toepassing zijn op alle werkgebieden waarin de thuisbegeleider werkzaam is. Het werkgebied bevat met name de thuiszorg, maar er kan ook vraag ontstaan vanuit andere disciplines, jeugdzorg, gehandicaptenzorg en geestelijke gezondheidszorg en ook, maar in veel mindere mate, verpleeghuis- en verzorgingshuiszorg, welzijn ouderen en maatschappelijke dienstverlening. Dit zou ertoe kunnen leiden dat in de toekomst de thuisbegeleider ook rechtstreeks vanuit deze werkgebieden ingezet gaat worden.

In dit beroepscompetentieprofiel zijn de kerntaken beschreven die door thuisbegeleider worden uitgevoerd. Dit betekent echter niet dat elke individuele beroepskracht alle kerntaken in de volle breedte uitvoert. Er bestaat diversiteit in de beroepsuitoefening van de thuisbegeleider.

Visie op Thuisbegeleiding

Van verzorgen naar begeleiden

Thuisbegeleiding is een werksoort gericht op het begeleiden van kwetsbare mensen in de samenleving om het dagelijks leven te herstellen. Waar vroeger het accent lag op de verzorging, ligt nu het accent op het 'begeleiden' van ontregelde gezinnen en kwetsbare volwassenen. Als 'generalist' richt de Thuisbegeleider zich op alle leefgebieden van het gehele gezinssysteem / leefsysteem. Een wezenlijk verschil is dat taken van de cliënt niet worden overgenomen, maar dat cliënten gestimuleerd worden weer zelf de regie op het dagelijks leven te voeren. Daarnaast wordt verwacht dat zij de cliënt stimuleren optimaal gebruik te maken van zijn sociale netwerk. Dat vraagt van begeleiders om een aanpassing van hun kennis, vaardigheden en attitude. Het beroepscompetentieprofiel maakt deze aanpassing zichtbaar.

Samenhang noodzakelijk voor verantwoorde zorg

In het beroepscompetentieprofiel Thuisbegeleider wordt de verbinding gelegd met het Kwaliteitskader Verantwoorde zorg. Dat is de norm voor goede zorg/begeleiding van de branche: begeleiding die de kwaliteit van leven van de cliënt vakbekwaam ondersteunt. Keuzevrijheid, eigen regie en veiligheid voor cliënten staan daarbij centraal.

Eigen leven en eigen regie

Het eigen leven van de cliënt en het cliëntsysteem wordt nadrukkelijk als uitgangspunt genomen. Van daaruit wordt de verbinding gelegd met de gevolgen van problemen waar de cliënt en het cliëntsysteem mee te maken heeft. Dat geldt voor alle levensdomeinen die in het Kwaliteitskader Verantwoorde zorg benoemd zijn: de woon/leefsituatie, de sociale kant van het leven, het maatschappelijk functioneren, het participeren in de maatschappij, het gevoel van welbevinden en lichamelijke en geestelijke gezondheid.

Het gaat om: een eigen plek, het thuisgevoel, medemens zijn, erbij horen, mee doen, kunnen zijn en blijven die je bent. De cliënt 'gaat' over de kwaliteit van leven, is dus het hart van de norm, en daarmee de belangrijkste kennisbron voor het werk van thuisbegeleiders.

Daarnaast put de thuisbegeleiding kennis uit haar opleiding, met kennis over achtergronden van bepaalde culturen en problemen, over communicatietechnieken en de kennis van de 'normale' en 'afwijkende' ontwikkeling van kinderen en volwassenen.

Op elk van de levensdomeinen toont zich de grote diversiteit van mensen en de persoonlijke manier waarop problemen ervaren en beleefd worden en doorwerken in het dagelijks leven. Daar vloeit de persoonlijke behoefte aan begeleiding uit voort. Hoe beter thuisbegeleiders kunnen aanvoelen en doorzien hoe dat in elkaar zit, hoe doeltreffender zij hun deskundigheid kunnen inzetten. De relatie cliënt - thuisbegeleider staat hiermee centraal. De thuisbegeleider moet in staat zijn de 'echte' zorgvraag te matchen met de mogelijkheden vanuit de organisatie.

Om bij te kunnen dragen aan de kwaliteit van leven van kwetsbare mensen, zijn dus deskundige thuisbegeleiders nodig die werken vanuit een gevoel en interesse voor het wel en wee van de cliënt. Die menslievend en aandachtig zijn, die de cliënt zelf 'in de regie zetten'. De cliënt is de ervaringsdeskundige en het kompas voor waar het naar toe moet.

Bij het versterken van deze zelfregie van cliënten is steeds weer de vraag in hoeverre de mogelijkheden daartoe aangetast of verloren zijn, en welke krachtbronnen (weer) aangeboord kunnen worden. Met name bij kwetsbare gezinnen en volwassenen blijft het zoeken naar een goede balans tussen stimuleren, ondersteunen, vasthouden en loslaten. Dat vraagt in menselijk en communicatief opzicht veel. Veel kennisaspecten uit het BCP vooronderstellen deze attitude en vaardigheden.

Functies van het beroepscompetentieprofiel

Met een beroepscompetentieprofiel wordt aangegeven dat er behoefte bestaat aan een beroep en wat die behoefte precies is in taken en competenties. Om draagvlak voor het beroepscompetentieprofiel en de geldigheid van de inhoud aan te tonen, is het noodzakelijk dat het beroepscompetentieprofiel gevalideerd wordt door beroepsbeoefenaren en gelegitimeerd wordt door werknemersorganisaties en werkgeversorganisaties die voor het beroep relevant zijn. Beroepscompetentieprofielen geven een beeld van de beroepsuitoefening in de volle breedte. Op grond daarvan is een dergelijk profiel een essentiële bron voor het ontwikkelen van onderwijs dat optimaal aansluit op de beroepspraktijk. Een beroepscompetentieprofiel kan worden gebruikt om input te geven aan de opleiding voor toekomstige beroepsbeoefenaren. Met de invoering van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB) worden in het initiële beroepsonderwijs met name opleidingen aangeboden waaraan een aantoonbare behoefte bestaat op de arbeidsmarkt.

Tevens kan het beroepscompetentieprofiel worden ingezet als:

- instrument voor personeelsbeleid, zoals werving en selectie, personeelsontwikkeling, beloningsbeleid, loopbaanplanning en – ontwikkeling, functiebeschrijving en functiewaardering;
- referentiekader voor de (ervaren) thuisbegeleider om haar eigen functioneren te toetsen, te ontwikkelen en te onderhouden;
- middel in discussies over de ontwikkeling van het beroep;
- bron voor voorlichting en informatie voor toekomstige thuisbegeleiders.

Ontwikkeling van het beroepscompetentieprofiel

In de periode maart-juni 2011 is het beroepscompetentieprofiel Thuisbegeleider ontwikkeld. De stuurgroep met daarin vertegenwoordigers van sociale partners uit de zorg heeft het ontwikkelproces en de opzet en inhoud van het beroepscompetentieprofiel besproken. Tijdens twee klankbordgroepbijeenkomsten en twee mailrondes zijn beroepsbeoefenaren, managers en opleidingsdeskundigen bevraagd naar de inhoud van het beroep. Op grond van verkregen informatie tijdens bijeenkomsten en via de mail is het beroepscompetentieprofiel ontwikkeld. De eindversie van het beroepscompetentieprofiel Thuisbegeleider is in augustus 2011 gevalideerd (zie bijlage 3). Oktober 2011 hebben sociale partners het beroepscompetentieprofiel Thuisbegeleider gelegitimeerd (zie bijlage 3).

Opbouw van het beroepscompetentieprofiel

De informatie over het beroep is verdeeld over drie hoofdstukken. Het eerste hoofdstuk bevat algemene informatie over het beroep, loopbaanontwikkelingen, trends en innovaties. Het tweede hoofdstuk geeft een overzicht van de hoofdtaken en werkzaamheden van de beroepsbeoefenaar (kerntaken en werkprocessen). Een uitwerking van deze werkzaamheden en de daarbij behorende competenties komt in hoofdstuk 3 aan bod.

Tot slot zijn er vier bijlagen: bijlage 1 Overzicht competenties, bijlage 2 Stuurgroep en klankbordgroep, bijlage 3 Validering en legitimering en bijlage 4 Begrippenlijst.

Brondocumenten

Geraadpleegde bronnen:

- Methodebeschrijving thuisbegeleiding, Databank Effectieve Interventies in de Sociale Sector, ActiZ en MOVISIE, MOVISIE, Utrecht 2010.
- Behoeftte aan medewerkers thuisbegeleiding, M. Roelofs en F. Peters, Kenniscentrum Beroepsonderwijs Arbeidsmarkt (KBA), Nijmegen 2011.
- Transparant aanbod thuisbegeleiding, Modulen als bouwstenen voor de hulpverlening, ActiZ en MOVISIE, MOVISIE, Utrecht 2009.
- Thuisbegeleiding in de praktijk, Basismethodiek en benaderingswijze, H. Kort, I. ten Thije en M. Dral, Vilans 2009.
- Act en Fact: zorg en behandeling voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen, Stichting Centrum Certificering ACT en FACT (CCAF), Utrecht 2009.
- ReSet, Methodiekbeschrijving thuisbegeleiding risicogezinnen zonder indicatie, G. Hoogenboezem, R. Oomen, JSO expertisecentrum voor jeugd, samenleving en opvoeding, Gouda 2009.
- Competentieprofiel voor de thuisbegeleider, G. van Hoogdalem-Zomer en G. Kragting, Vierstroom Gouda, 2006.
- Acht bakens van Welzijn Nieuwe Stijl, Ministerie van VWS, VNG en MOgroep Welzijn & Maatschappelijke Dienstverlening, www.invoeringwmo.nl/onderwerpen/bakens-welzijn-nieuwe-stijl.

1 Algemene informatie over het beroep

In dit hoofdstuk wordt het beroep nader omschreven.

1.1 Mogelijke functiebenamingen

De meest voorkomende functienamen zijn: medewerker thuisbegeleiding, (gespecialiseerde) thuisbegeleider, ambulante begeleider/hulpverlener, gespecialiseerde verzorgende en gezinsbegeleider/-coach.

De naam thuisbegeleider is niet in alle branches herkenbaar, er worden ook andere functienamen gebruikt. Omwille van de leesbaarheid wordt in dit beroepscompetentieprofiel steeds de term thuisbegeleider gebruikt.

1.2 Beschrijving van het beroep

Werkomgeving	<p>De thuisbegeleider werkt veelal solistisch in de thuissituatie van de cliënt. Zij¹ biedt een vaak (tijds)intensieve vorm van begeleiding, waarbij het dagelijks handelen en het functioneren van cliënt(systeem) centraal staat. Daarnaast doet zij aan signalering, preventie en stabiel houden van bestaande situatie. Ook kan zij overbruggingszorg bieden.</p> <p>Thuisbegeleiding richt zich op kwetsbare mensen en gezinnen. Tot de doelgroep behoren allochtonen en autochtonen (risico)gezinnen, multiprobleemgezinnen, mensen met een verstandelijke en/of lichamelijke beperking, psychiatrische aandoening, psychosociale problematiek, beginnende dementie, verslavingsproblematiek en mensen met cultuurgebonden aanpassingsmoeilijkheden. Er is sprake van een (tijdelijke) beperkte zelfredzaamheid en /of onvoldoende regie over het dagelijks leven.</p> <p>De thuisbegeleider richt zich met name op de hulpverlening aan de individuele cliënt en zijn directe omgeving, waarbij de relatie met die cliënt cruciaal is voor haar werkzaamheden. De voornaamste terreinen waarop de thuisbegeleiding plaatsvindt, zijn de organisatie van het huishouden, psychosociale ondersteuning van de cliënt en het bieden van pedagogische ondersteuning aan gezinnen.</p> <p>De thuisbegeleider heeft bij de uitvoering van haar werk veelal te maken met complexe situaties, hierdoor is samenwerking en afstemming met andere disciplines eerder regel dan uitzondering. Het komt ook voor dat de thuisbegeleider wordt ingezet om de mogelijkheden van het cliëntsysteem te onderzoeken op basis van verwijzing uit de eerstelijnszorg (zoals Advies- en Meldpunt Kindermishandeling, Jeugdgezondheidszorg, het Maatschappelijk Werk) of in opdracht van of samenwerking</p>
---------------------	--

¹ Daar waar in de tekst 'zij' staat kan ook 'hij' worden gelezen.

	<p>met derden, zoals de Raad voor de Kinderbescherming, Bureau Jeugdzorg of een instelling voor geestelijke gezondheidszorg (GGZ).</p>
<p>Typerende beroepshouding</p>	<p>De thuisbegeleider werkt methodisch en vraaggericht. Dat wil zeggen dat ze gestructureerd en doelgericht werkt en de cliënt zoveel mogelijk betreft bij het hele begeleidingsproces. Haar begeleiding is gericht op empowerment² van de cliënt.</p> <p>De thuisbegeleider heeft een betrokken, empathische, motiverende en activerende houding ten opzichte van de cliënt en begeleidt hem met respect voor zijn waarden en normen. Ze is betrouwbaar en in staat om haar eigen grenzen en die van anderen te bewaken. Ze is sociaal en communicatief vaardig, heeft doorzettingsvermogen en is flexibel.</p> <p>Bij de uitvoering van haar werkzaamheden heeft de thuisbegeleider een professionele beroepshouding die gebaseerd is op de visie en richtlijnen van de organisatie waar zij werkzaam is en de eigen normen en waarden. Zij is in staat het eigen handelen in de beroepsuitoefening kritisch te toetsen en zo nodig aan te passen. Ze gaat correct om met privacygevoelige informatie. Zij heeft respect voor de cliënt en toont dit, ongeacht zijn sociale of economische status, levensbeschouwing, politieke overtuiging, opleiding, ras, geaardheid, sekse of leeftijd.</p> <p>De thuisbegeleider kan omgaan met ethische dilemma's en hanteert hierbij de visie en regels van de organisatie en relevante wetgeving. Ze zet zich in om zich blijvend te ontwikkelen en kan omgaan met feedback, waardering en kritiek.</p>
<p>Rol en verantwoordelijkheden</p>	<p>De thuisbegeleider verricht zelfstandig, vaak intensieve, begeleidende werkzaamheden die gericht zijn op gedragsverandering en/of het vergroten van de zelfredzaamheid van de cliënt. Zij heeft tevens een preventieve, stabiliserende, signalerende en observerende rol, en bevordert therapietrouw. Ze kan ingezet worden ter voorkoming van terugval (terugvalpreventie).</p> <p>De nadruk van de werkzaamheden van de thuisbegeleider ligt meer op begeleidende en ondersteunende taken dan op verzorgende. De thuisbegeleider leert de cliënt (opnieuw) om de dagelijkse activiteiten te structureren en te organiseren en sluit hierbij zoveel mogelijk aan bij de capaciteiten en ontwikkelmogelijkheden van de cliënt zelf.</p> <p>De thuisbegeleider werkt samen en stemt haar werkzaamheden af met collega's, vrijwilligers, mantelzorgers en deskundigen van andere disciplines. Ze coördineert de hulpverlening, en geeft ze werkbegeleiding aan collega's en vrijwilligers.</p> <p>Ze is aanspreekbaar op de aanpak, coördinatie, continuïteit en het resultaat van de hulpverlening en kan gemaakte keuzes beargumenteren. Zij overlegt met collega's of leidinggevende wanneer er veranderingen in de hulpvraag,</p>

² Empowerment: Het gebruik maken en ontwikkelen van zijn capaciteiten om in economisch, sociaal en politiek opzicht actief mee gestalte te geven aan zijn eigen leven en dat van de gemeenschap waarvan men deel uitmaakt. Bron: <http://www.woorden-boek.nl>

	bijzonderheden of problemen zijn die haar verantwoordelijkheid en/of deskundigheid te boven gaan.
Complexiteit	<p>De thuisbegeleider werkt in complexe zorgsituaties en heeft te maken met multiprobleemsituaties. Ze heeft een grote diversiteit aan werkzaamheden en werkt samen met andere instanties, hulpverleners, mantelzorgers en vrijwilligers waarmee de cliënt contact heeft of neemt in overleg met de cliënt contact met hen op als dit wenselijk is. Zij is in staat om haar competenties in te zetten voor uiteenlopende werksituaties op het gebied van thuisbegeleiding en voor de coördinatie van de hulpverlening. Regelmatig wordt zij geconfronteerd met complexe, onvoorspelbare factoren en omstandigheden, en meervoudige, complexe vragen. Haar beroepsdeskundigheid stelt haar in staat om in deze situaties zelfstandig of in samenwerking met anderen op een adequate wijze te handelen en problemen op te lossen of een oplossingsrichting te bedenken.</p> <p>Daarnaast is zij in staat om vakspecifieke vraagstukken te concretiseren voor andere disciplines, collega's, vrijwilligers en overige betrokkenen.</p> <p>De thuisbegeleider moet kunnen omgaan met o.a. de volgende dilemma's:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Betrokkenheid versus distantie; - Bevorderen zelfstandigheid cliënt versus waarborgen veiligheid cliënt(systemen); - Belangen, wensen en verwachtingen cliënt versus mogelijkheden organisatie en eigen mogelijkheden; - Respecteren waarden, normen en opvattingen cliënt versus de eigen waarden, normen en professionele zienswijze; - Respecteren waarden, normen en opvattingen collega's en vrijwilligers versus de eigen waarden, normen en professionele zienswijze.
Wettelijke beroepsvereisten	Nee
Branche vereisten	Nee
Nederlands en (moderne) vreemde talen	<p>Beheersing van Nederlands, zowel mondeling als schriftelijk, is essentieel omdat de thuisbegeleider intensieve gesprekken voert met cliënt(systemen), werkzaamheden afstemt met betrokkenen (zowel intern als extern), hulpverlening evalueert, bevindingen rapporteert, een begeleidingsplan opstelt en een evaluatie schrijft.</p> <p>Beheersing van een (moderne) vreemde taal is niet vereist voor de beroepsuitoefening.</p>
Rekenen	Beheersing van rekenvaardigheden is essentieel voor het ondersteunen van de cliënt bij financiën en administratie, en voor het coördineren van de hulpverlening (o.a. voor het maken van een werkplanning/rooster, het berekenen van de te besteden uren en budget).

1.3 Trends en innovaties

Hieronder worden relevante ontwikkelingen voor het beroep beschreven. Trends en innovaties geven aan in hoeverre het beroep nog kan veranderen onder invloed van vernieuwingen. Het gaat hierbij om ontwikkelingen op de arbeidsmarkt, ontwikkelingen in wetgeving en overheidsregulering en ontwikkelingen in de beroepsuitoefening zelf (bv. technologische veranderingen of marktontwikkelingen in de sector).

Arbeidsmarkt	<p>Recente maatschappelijke ontwikkelingen werpen een nieuw licht op het belang van het werk en de rol van de thuisbegeleider. Aanleiding daarvoor is de verwachting dat de oplossing van problemen in de jeugdzorg, de (individuele thuis)zorg voor verstandelijk gehandicapten en de geestelijke gezondheidszorg gezocht moet worden in laagdrempelige, praktische, systeemgerichte (intensieve) thuisbegeleiding in vaak complexe situaties. Hierdoor zal de behoefte aan thuisbegeleiders toenemen.</p> <p>De volgende ontwikkelingen maken thuisbegeleiding extra noodzakelijk:</p> <ul style="list-style-type: none">- De problemen rond opvoeding en het welzijn van jeugdigen en ouders in de huidige maatschappij, waarin de druk op gezinnen toeneemt en het inzicht groeit dat ontregelde, kwetsbare of multiprobleemgezinnen eerder geholpen moeten worden om te voorkomen dat zij tussen wal en schip raken.- De toegenomen complexiteit van de gezinsproblematiek met een groeiend aantal risicofactoren. Naast de lang bestaande risicofactoren spelen o.a. problematiek van nieuw samengestelde gezinnen, overgewicht van volwassenen en kinderen, schuldenproblematiek en meer eenoudergezinnen een steeds grotere rol.- De groeiende aandacht voor terugvalpreventie en ketenaanpak, zowel voor jeugdigen als hun ouders en GGZ-cliënten.- De behoefte van kwetsbare cliënten aan praktische ondersteuning en voorbeeldgedrag, hulp die niet stigmatiserend is.- Beleid waarin GGZ-cliënten steeds vaker ambulante zorg ontvangen, gericht op preventieve ondersteuning. Doel is dat GGZ-cliënten niet buiten de boot vallen. Voorkomen moet worden dat begeleiding pas wordt ingezet als er sprake is van overlast.- Complexere problematiek van cliënten in de thuiszorg doordat er meer cliënten met psychiatrische problemen zijn en door dubbele vergrijzing (KBA, 2011).
Wetgeving en regelgeving	<p>Wet BOPZ</p> <p>De Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen regelt de onvrijwillige opname van mensen met een geestesstoornis, dwangbehandeling en het gebruik van vrijheidsbeperkende middelen en maatregelen. De wet is medio 2007 geëvalueerd en daarbij is geadviseerd om de wet bij te stellen. Er komt een nieuwe wettelijke regeling met zorg op maat voor mensen die door psychische stoornis zichzelf of anderen ernstig schade dreigen toe te brengen. Een nieuw wetsvoorstel verplichte geestelijke gezondheidszorg is in voorbereiding, deze wet zal op termijn de wet BOPZ vervangen.</p> <p>Wet Zorg en Dwang</p> <p>Het Ministerie van VWS heeft een wetsvoorstel opgesteld, waarin gedwongen zorg voor cliënten met dementie of een verstandelijke beperking geregeld wordt. Dit met het oog op de veiligheid van de cliënt. De wet zal gelden voor alle zorgverleners, alle zorglocaties en alle vrijheidsbeperkingen. De wet treedt naar verwachting in 2011 of 2012 in werking. Zodra de wet rechtsgeldig is, zal gekeken worden of, gericht op uitvoering van de wet in de zorg, specifieke competenties van zorgmedewerkers moeten worden toegevoegd.</p>

	<p>Wet Cliëntenrechten zorg Een nieuwe wet die eraan komt, is de zogenaamde Wet cliëntenrechten zorg. Het kabinet heeft in 2008 het programma 'Zeven rechten voor de cliënt in de zorg: investeren in de zorgrelatie' opgesteld. Op basis van dit programma heeft het kabinet een wetsvoorstel Wet cliëntenrechten zorg (Wcz) geschreven. De inwerkingtreding van de Wcz is afhankelijk van goedkeuring door achtereenvolgens de Tweede en Eerste Kamer. De Wcz voegt bepaalde regels uit bestaande wetten samen tot één nieuwe wet, waardoor de rechtspositie van de cliënt geregeld wordt in samenhang met voorschriften voor het functioneren van zorgaanbieders. Het opstellen van één wettelijke regeling ondersteunt daarnaast het streven naar meer samenhang in de zorg, bijvoorbeeld tussen de eerste en de tweede lijn en tussen langdurige en curatieve zorg. En het bevordert de transparantie voor alle betrokkenen; een belangrijk middel om de kwaliteit van de zorg en de invloed van de cliënt te vergroten.</p> <p>Verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Het kabinet werkt aan de invoering van een verplichte meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling voor de sectoren (gezondheids)zorg, welzijn en sport, onderwijs, politie en justitie. De meldcode behelst een stappenplan dat duidelijkheid geeft over hoe te handelen bij vermoedens van geweld. Het betreft alle vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties, naast huiselijk geweld en kindermishandeling ook seksueel geweld, ouderenmishandeling, eerge relateerd geweld en vrouwelijk genitale verminking. Het gaat om een wettelijk verplichting tot het hebben van een meldcode en een plicht tot zorgvuldig handelen, niet om een meldplicht. Najaar 2009 is het basismodel meldcode geplaatst op http://www.meldcode.nl/. Het gebruik van een meldcode heeft effect. Daarom gaat de overheid dit verplichten. Naar verwachting treedt de Wet meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in het voorjaar van 2011 in werking. De wet wordt gemaakt door de ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Jeugd en Gezin en Justitie.</p> <p>De thuisbegeleider dient voor haar beroepsuitoefening op de hoogte te zijn van de (eventuele aanpassingen in de) regels uit deze wetten. Zij heeft een signalerende rol met betrekking tot de onvrijwillige opname van mensen met een geestesstoornis, dwangbehandeling en het gebruik van vrijheidsbeperkende middelen en maatregelen (Wet BOPZ). De Verplichte Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling dient ze te kunnen toepassen.</p>
<p>Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening</p>	<p>De volgende ontwikkelingen hebben invloed op de beroepsuitoefening van de thuisbegeleider:</p> <p>Vergrijzing Vergrijzing betekent een toename van zorgvragers die ouder worden, mede door de verbeterde medische kennis en mogelijkheden. De vergrijzing brengt andere zorgvragers met zich mee, met name door de combinatie van verschillende soorten problematiek die kunnen ontstaan bij ouderen. Een andere consequentie van de vergrijzing is dat er steeds minder mantelzorgers zijn. Bovendien wordt de samenleving steeds individualistischer en is er minder sociale controle. De thuisbegeleider zal hier adequaat op moeten reageren.</p> <p>Multiculturele samenleving Er is een toename te constateren in diversiteit in achtergronden bij zorgvragers. De verschillen in achtergronden en leefstijlen vragen van de thuisbegeleiders specifieke vaardigheden om zorgvragen te verduidelijken en behoeften te onderkennen.</p>

Cliënt- en vraaggestuurde zorg

De verschuiving naar cliënt- en vraaggestuurde zorg, de vermaatschappelijking van de zorg, ontschotting, ketenzorg, zorgzwaartepakketten en zorgarrangementen vragen van de thuisbegeleider dat ze een klantgerichte, ondernemende, flexibele houding inneemt en meer samenwerkt met andere disciplines.

Kostenstijging gezondheidszorg en resultaatgericht werken

De toenemende stijging van de kosten in de gezondheidszorg leiden tot vergaande taakherschikking en specialisaties. De overheid stimuleert bij cliënten en bij zorgorganisaties een zo verantwoord en doelmatig mogelijk handelen (beste zorg voor minste prijs). Door de toenemende aandacht voor de productiviteit en efficiëntie wordt de zorgverlening vaker beschouwd als een productieproces. Als gevolg van de bureaucratie zijn er minder cliënten beschikbaar en is er een verhoging van de vereiste verantwoording. De thuisbegeleider wordt mede door de krapte op de arbeidsmarkt sterker onder druk gezet om te presteren. Anderzijds wordt van ze gevraagd dat ze open staan voor innovaties.

Ondernemerschap in de zorg

Er zijn steeds meer verschillende financieringsstromen en de financiering wordt ook steeds complexer. Verder wordt zorg ook steeds vaker uitbesteed aan onderaannemers. Deze ontwikkelingen hebben tot gevolg dat er meer nadruk komt te liggen op ondernemerschap in de zorg.

Eigen bijdrage

Er wordt veelal een eigen bijdrage gevraagd voor de thuisbegeleiding. De thuisbegeleider moet hierdoor bepaalde extra activiteiten indiceren en/of kan bepaalde activiteiten niet (meer) doen. Er zijn cliënten die deze bijdrage niet kunnen of willen betalen, zij dreigen hierdoor tussen wal en schip te raken.

Decentralisatie van begeleiding

In het kader van de Wet op de Maatschappelijke Ondersteuning is de financiering van Thuisbegeleiding steeds meer afhankelijk van gemeentelijke financiering. Binnen de WMO is de behoefte aan generalisten (professionals die de cliënt en het cliëntsysteem begeleiden op alle levensgebieden zoals wonen, werken, relaties, financiën, opvoeding etc.) groter dan aan specialisten. In dit verband speelt de Thuisbegeleiding hier adequaat op in.

Collectief versus individueel belang

Bij de benadering van cliënten wordt vanuit de overheid steeds meer uitgegaan vanuit het collectieve belang. Daarnaast kent de WMO een uitbreiding in de compensatieplicht naar individuele begeleiding. In de WMO is vastgelegd dat gemeenten de plicht hebben om beperkingen in zelfredzaamheid weg te nemen en deelname aan het normale maatschappelijk verkeer mogelijk te maken. Dit sluit goed aan bij thuisbegeleiding. Thuiszorg gaat meer individueel te werk en richt zich op het uiteindelijke doel: cliënt zelfredzaam maken, zodat hij zijn dagelijkse levensverrichtingen en het persoonlijk leven structureel kan uitvoeren en daarover de regie voert.

Verhoging agressie

Agressie in de zorg is toegenomen. Het signaleren, voorkomen en omgaan met agressie wordt dan ook steeds belangrijker voor de thuisbegeleider.

	<p>Gebruik van ICT</p> <p>Het gebruik van ICT als ondersteuning van het professioneel handelen zal in de toekomst steeds meer mogelijkheden met zich meebrengen op het gebied van monitoren, rapporteren en communiceren. Kennis hebben van en kunnen omgaan met technologische toepassingen wordt steeds belangrijker (hulpverlening op afstand/domotica).</p> <p>Verder dient de thuisbegeleider op de hoogte te zijn van de gevaren die ICT met zich meebrengt, zoals pesten via internet, benadering door loverboys via internet.</p> <p>Kwaliteitskaders</p> <p>In toenemende mate wordt gewerkt aan de hand van zogenaamde kwaliteitskaders. Deze kwaliteitskaders zijn specifiek voor een branche ontwikkeld. Zo worden de volgende documenten gehanteerd: voor de VVT "Kwaliteitskader Verantwoorde Zorg", voor de GGZ "Zichtbare Zorg geestelijke gezondheidszorg en verslavingszorg: basisset prestatie-indicatoren" en voor de GHZ "Kwaliteitskader gehandicaptenzorg".</p>
--	--

2 Overzicht van kerntaken en werkprocessen in het beroep

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de kerntaken en werkprocessen kenmerkend voor het beroep.

Een *kerntaak* is een kenmerkende taak binnen de beroepsuitoefening. Het betreft een substantieel deel van de beroepsuitoefening naar omvang, tijdsbeslag, frequentie en/of belang.

Een *werkproces* is een afgebakend onderdeel van een kerntaak. Het werkproces kent een begin en een eind, heeft een resultaat en wordt kenmerkend herkend in de beroepspraktijk. De werkprocessen worden in handelingen beschreven opdat duidelijk is wat de beroepsbeoefening inhoudt.

2.1 Overzicht kerntaken en werkprocessen thuisbegeleider

In de onderstaande matrix staan de kerntaken en werkprocessen die van toepassing zijn voor de thuisbegeleider.

Thuisbegeleider	
Kerntaak	Werkproces
Kerntaak 1 Organiseren hulpverlening	
	1.1 Inventariseert de begeleidingsbehoefte en -vraag van de cliënt
	1.2 Maakt samen met cliënt(system) het begeleidingsplan ³
	1.3 Coördineert de hulpverlening
	1.4 Werkt samen met betrokkenen
	1.5 Evalueert en rapporteert de hulpverlening
Kerntaak 2 Organiseren van dagelijks leven	
	2.1 Ondersteunt de cliënt bij het leefbaar maken van de woonsituatie
	2.2 Ondersteunt de cliënt bij de organisatie van het huishouden
	2.3 Ondersteunt de cliënt bij financiën en administratie
	2.4 Ondersteunt de cliënt bij het (her)structureren van het dagelijks leven
	2.5 Observeert en rapporteert de situatie van de cliënt
Kerntaak 3 Psychosociale ondersteuning en/of begeleiding	
	3.1 Coacht de cliënt in complexe situaties
	3.2 Ondersteunt de cliënt bij het voeren van de regie over zijn leven
	3.3 Stimuleert de cliënt het sociaal netwerk te versterken
	3.4 Signaleert misstanden en helpt ze te beëindigen
	3.5 Observeert en rapporteert de situatie van de cliënt
Kerntaak 4 Pedagogische ondersteuning en/of begeleiding	
	4.1 Geeft voorlichting advies en instructie
	4.2 Ondersteunt de cliënt bij opvoeding
	4.3 Signaleert misstanden en helpt ze te beëindigen
	4.4 Observeert en rapporteert de situatie van de cliënt
Kerntaak 5 Professionalisering	
	5.1 Werkt aan deskundigheidsbevordering
	5.2 Geeft werkbegeleiding

³ Niet in alle sectoren wordt de term begeleidingsplan gehanteerd. Om te benadrukken dat de thuisbegeleider vooral een begeleidende functie heeft, wordt in dit document de term begeleidingsplan gebruikt.

3 Beschrijving van de kerntaken

In dit hoofdstuk zijn de vijf kerntaken van de thuisbegeleider beschreven. Per kerntaak zijn de werkprocessen uitgewerkt. Bij elk werkproces worden de resultaten die een werkproces moet opleveren en de benodigde vakkennis en vaardigheden benoemd. Tenslotte worden per kerntaak de bijbehorende competenties beschreven.

3.1 Kerntaak 1 Organiseren hulpverlening

Kerntaak 1 Organiseren hulpverlening
1.1 Inventariseert de begeleidingsbehoefte en -vraag van de cliënt
<i>Beschrijving werkproces:</i> De thuisbegeleider probeert het vertrouwen te winnen van cliënt(systeem). Zij leest de indicatie/aanvraag voor de thuisbegeleiding en verzamelt informatie over de begeleidingsbehoefte en – vraag van de cliënt door met cliënt(systeem) in gesprek te gaan en door de cliënt en omgeving gericht te observeren. Door middel van doorvragen en reflecteren wordt samen met cliënt(systeem) aan de hand van de indicatie/ aanvraag de vraag concreet gemaakt en de ervaren problemen, wensen, mogelijkheden in kaart gebracht. Vervolgens gaat zij na wat cliënt(systeem) zelf kan. Zij houdt daarbij rekening met de draagkracht en draaglast van cliënt(systeem). Aan de hand daarvan wordt bepaald welke ondersteuning nodig is en worden er doelen gesteld en prioriteiten aangebracht. Er wordt contact gelegd met andere disciplines om de problematiek, de verwachtingen van de thuisbegeleiding en de taakverdeling te bespreken.
<i>Resultaat:</i> De begeleidingsbehoefte en – vraag zijn aan de hand van de indicatie/aanvraag de ervaren problemen, wensen en mogelijkheden samen met cliënt(systeem) in kaart gebracht en er zijn doelen gesteld en prioriteiten aangebracht. Indien aanwezig zijn andere disciplines betrokken.
<i>Vakkennis en vakvaardigheden:</i> <ul style="list-style-type: none">- Kennis van doelgroepen- Kennis van sociale kaart- Kennis van ondersteunings-, begeleidings- en coachingsmogelijkheden- Kennis, van sociaal, psychisch en lichamelijk functioneren- Kennis van psychiatrische problemen- Kennis van psychosociale problemen- Kennis van lichamelijke en geestelijke handicaps- Kennis van begeleiding, verzorging en opvoeding van kinderen- Kennis van opvoedingsproblemen- Kennis van leer- en gedragsproblemen- Kennis van verslavingsproblemen- Rekening houden met levensstijl, culturele- en religieuze achtergrond cliënt(systeem)- Kennis van het werkveld- Gesprekstechnieken- Sociale vaardigheden
1.2 Maakt samen met cliënt(systeem) het begeleidingsplan
<i>Beschrijving werkproces:</i> De thuisbegeleider ondersteunt de cliënt bij het omzetten van de indicatie/aanvraag naar concrete doelen voor de korte en lange termijn. Ze begeleidt de cliënt bij het kiezen van de soort activiteiten en de vorm van begeleiding die bijdragen aan het bereiken van de doelstellingen. De thuisbegeleider zoekt samen met cliënt(systeem) naar de ideale verhouding voor de toekomst tussen formele hulp

(en afhankelijkheid daarvan) en ondersteuning vanuit het sociale netwerk van de cliënt. De thuisbegeleider past het stepped-care principe toe (doe collectief wat collectief kan, en biedt individuele hulp als dit nodig is). Zij maakt afspraken met de cliënt over het vastleggen van de activiteiten en vorm van begeleiding in het begeleidingsplan⁴. Ze schrijft het begeleidingsplan en legt het plan voor aan cliënt(systeem) en aan betrokken disciplines om tot een samenhangend en volledig pakket van ondersteuning te komen, waarin de regie duidelijk is geregeld. Ze licht het plan toe en motiveert gemaakte keuzes. Zonodig stelt ze het plan bij.

Resultaat:

Er is een begeleidingsplan waar de cliënt en betrokken disciplines mee instemmen.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Kennis van doelgroepen
- Kennis van sociale kaart
- Kennis van ondersteunings-, begeleidings- en coachingsmogelijkheden
- Kennis, van sociaal, psychisch en lichamelijk functioneren
- Kennis van psychiatrische problemen
- Kennis van psychosociale problemen
- Kennis van lichamelijke en geestelijke handicaps
- Kennis van begeleiding, verzorging en opvoeding van kinderen
- Kennis van opvoedingsproblemen
- Kennis van leer- en gedragsproblemen
- Kennis van verslavingsproblemen
- Rekening houden met levensstijl, culturele- en religieuze achtergrond cliënt(systeem)
- Kennis van het werkveld
- Gesprekstechnieken
- Sociale vaardigheden
- Nederlands: mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid
- Computervaardigheden

1.3 Coördineert de hulpverlening

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider coördineert de hulpverlening. Ze stemt de hulpverlening af met collega's en met deskundigen van andere disciplines, zowel binnen als buiten de organisatie. Zij consulteert zo nodig andere deskundigen of verwijst naar hen. Ze ziet toe op de zorgcoördinatie, casemanagement, uitvoering en continuïteit van de hulpverlening. Ze bespreekt de hulpverlening met de betrokkenen. Ze creëert ruimte voor betrokken professionals om te werken en te handelen volgens zijn of haar kennis, ervaring en vaardigheden door vooraf goede afspraken te maken over de te behalen resultaten en door achteraf te checken of afgesproken resultaten zijn behaald en zonodig verder actie te ondernemen. Ze organiseert en/of neemt deel aan voor de coördinatie en afstemming relevante overlegvormen (multidisciplinair) en collegiale consultatie. Ze zorgt voor kennisoverdracht en werkt aan het versterken van de draagkracht van vrijwilligers en mantelzorgers.

Resultaat:

Een op elkaar afgestemde hulpverlening waarbij kwaliteit, continuïteit en eenduidigheid gewaarborgd zijn.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Kennis van het werkveld
- Methodisch handelen
- Planmatig werken
- Begeleidingsmethodieken

⁴ Het begeleidingsplan moet afgestemd zijn op het zorgleefplan.

- Gesprekstechnieken
- Vergadertechnieken
- Collegiale consultatie
- Feedbackvaardigheden
- Omgaan met groepsprocessen
- Sociale vaardigheden
- Voorlichtings-, advies- en instructievaardigheden
- Regelgeving m.b.t.: hygiëne, veiligheid, ARBO, milieu, kwaliteitszorg,
- Relevante wetgeving, bijvoorbeeld BOPZ.
- Computervaardigheden
- Basiskennis van ondernemerschap in de thuisbegeleiding

1.4 Werkt samen met betrokkenen

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider werkt samen met collega's, vrijwilligers, mantelzorgers en (externe) samenwerkingspartners (bijvoorbeeld casemanagers, voogden, SPV'ers, psychologen, maatschappelijk werkers). Ze bespreekt de hulpverlening, overlegt over cliënten en wisselt ervaringen uit. Ze zorgt er voor dat alle betrokkenen over de juiste informatie beschikken en raadpleegt andere professionals bij twijfel of complicaties. Ze kent haar eigen grenzen in de samenwerking.

Resultaat:

De samenwerking met collega's, vrijwilligers, mantelzorgers en (externe) samenwerkingspartners verloopt soepel.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Kennis van sociale kaart
- Methodisch handelen
- Sociale vaardigheden
- Communicatieve vaardigheden
- Gesprekstechnieken
- Feedbackvaardigheden
- Zelfreflectievaardigheden

1.5 Evalueert en rapporteert de hulpverlening

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider evalueert tussentijds en aan het eind de hulpverlening met cliënt(systeem). Ze gaat na in hoeverre de doelen op korte en lange termijn zijn bereikt. Tussentijdse evaluaties gebruikt de thuisbegeleider om het begeleidingsproces bij te kunnen sturen en de eindigheid van de begeleiding voor te bereiden. Ze rapporteert bevindingen en bij langdurige problematiek vraagt ze indien nodig een vervolgindeicatie aan.

Resultaat:

De hulpverlening is regelmatig en zorgvuldig geëvalueerd en het begeleidingsproces is zo nodig bijgesteld. De bevindingen zijn gerapporteerd en er is indien nodig een vervolgindeicatie aangevraagd.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Kennis van doelgroep
- Evaluatietechnieken
- Communicatieve vaardigheden
- Gesprekstechnieken
- Mondelinge en schriftelijke rapportagevaardigheden
- Computervaardigheden

Toelichting:

Bij kerntaak 1 heeft de thuisbegeleider te maken met de volgende dilemma's:

- Belangen, wensen en verwachtingen cliënt versus mogelijkheden organisatie en eigen mogelijkheden;
- Respecteren waarden, normen en opvattingen cliënt versus de eigen waarden, normen en professionele zienswijze.

Competenties die nodig zijn om kerntaak 1 goed uit te voeren:**competentie A. Beslissen en activiteiten initiëren**

Toelichting	De thuisbegeleider neemt tijdige en duidelijke beslissingen over de aanpak van de hulpverlening. Ze neemt zelf initiatief, laat zien achter haar beslissingen te staan en probeert binnen de eigen bevoegdheden problemen en knelpunten eerst zelf op te lossen voordat anderen worden geraadpleegd.
--------------------	--

competentie C. Begeleiden

Toelichting	De thuisbegeleider geeft advies aan cliënt(systeem) ten aanzien van de inhoud van het begeleidingsplan. Zij bespreekt met cliënt(systeem) de voor- en nadelen van de gekozen doelen, activiteiten en vorm van begeleiding. De thuisbegeleider herkent en erkent ontwikkelingsbehoefte bij vrijwilligers en mantelzorgers. Ze schept kansen en mogelijkheden voor hen om zich te ontwikkelen en hun draagkracht te versterken en stimuleert hen de grenzen van hun mogelijkheden te verkennen.
--------------------	--

competentie E. Samenwerken en overleggen

Toelichting	De thuisbegeleider raadpleegt en betreft cliënt(systeem) bij het vaststellen van de begeleidingsbehoefte en het begeleidingsplan. Ze stemt de doelen, activiteiten en vorm van begeleiding met hen af. De thuisbegeleider stemt de hulpverlening af met collega's en deskundigen van andere disciplines, zowel binnen als buiten de organisatie. Ze overlegt tijdig en regelmatig met betrokkenen. Ze benoemt problemen duidelijk en maakt ze bespreekbaar. Ze vraagt de mening en ideeën van anderen. Ze deelt kennis, ervaringen en inzichten en zorgt er uit zichzelf voor dat alle betrokkenen over de juiste informatie beschikken. Ze schakelt indien nodig tijdig andere professionals in.
--------------------	--

competentie F. Ethisch en integer handelen

Toelichting	De thuisbegeleider handelt in lijn met de in de organisatie geldende ethische maatstaven, normen en waarden. Ze accepteert en houdt rekening met verschillen tussen mensen (seksuele geaardheid, opleidingsniveau, religie, gewoonten en gebruiken) en behandelt iedereen onbevooroordeeld en rechtvaardig. Ze gaat discreet om met gevoelige zaken en vertrouwelijke informatie.
--------------------	---

competentie G. Relaties bouwen en netwerken

Toelichting	<p>De thuisbegeleider legt actief contact met mensen binnen en buiten de organisatie en investeert in het opbouwen en onderhouden van goede (werk)relaties. Bij moeilijkheden probeert ze actief problemen in de relatie op te lossen.</p> <p>Ze stelt zich op als bemiddelaar bij problemen, onenigheid en conflicten en werkt daarbij onpartijdig toe naar een oplossing voor betrokkenen.</p>
--------------------	--

competentie H. Overtuigen en beïnvloeden

Toelichting	<p>De thuisbegeleider zorgt er voor dat gesprekken een duidelijk doel en verloop hebben en weet de belangen van cliënt(systeem) goed te behartigen. Ze komt actief met ideeën en/of voorstellen en neemt een duidelijk standpunt in. Ze speelt in op de gevoelens van anderen en weet door haar manier van communiceren anderen te beïnvloeden en/of overtuigen. Ze is volhardend als dit in het belang is van cliënt(systeem). Ze zorgt voor voldoende draagvlak en betrokkenheid voor de begeleiding. Ze neemt bezwaren serieus en zoekt daarvoor een oplossing.</p>
--------------------	--

competentie J. Formuleren en rapporteren

Toelichting	<p>De thuisbegeleider verwerkt in het begeleidingsplan en evaluatierapport alle benodigde gegevens. Ze formuleert vlot en bondig en maakt duidelijk onderscheid tussen hoofd- en bijzaken. Ze stemt haar formulering af op de doelgroep en vermijdt het gebruik van onnodig vakjargon.</p>
--------------------	--

competentie N. Onderzoeken

Toelichting	<p>De thuisbegeleider verzamelt informatie over de begeleidingsbehoefte en – vraag van de cliënt. Ze blijft alert op nieuwe informatie en heeft snel door wanneer informatie niet klopt.</p> <p>De thuisbegeleider bekijkt de hulpverlening vanuit een breed perspectief, ze bekijkt vraagstukken vanuit meerdere invalshoeken.</p>
--------------------	---

competentie Q Plannen en organiseren

Toelichting	<p>De thuisbegeleider plant en regelt de thuisbegeleiding. Ze stelt daarbij duidelijke doelen en prioriteiten, en schat de benodigde tijd voor begeleidingsactiviteiten realistisch in. Ze houdt rekening met de huidige omstandigheden, en met mogelijke problemen en veranderingen in de situatie. Ze bewaakt de kwaliteit, continuïteit en eenduidigheid van de hulpverlening.</p>
--------------------	---

competentie R. Op de behoefte en verwachtingen van de 'klant' richten	
Toelichting	De thuisbegeleider achterhaalt de ervaren problemen, wensen en mogelijkheden van cliënt(systeem) en is erop gericht doelen, activiteiten en vorm van begeleiding zoveel mogelijk hierbij te laten aansluiten. Ze geeft duidelijk aan wat de cliënt wel en niet kan verwachten van de thuisbegeleiding en gaat na of de cliënt kan instemmen met het begeleidingsplan.

competentie T Instructies en procedures opvolgen	
Toelichting	De thuisbegeleider houdt zich bij het uitvoeren van haar werkzaamheden aan procedures, wettelijke richtlijnen, veiligheidsregels en richtlijnen van de organisatie. Ze stimuleert cliënt(systeem) en overige betrokkenen om zich hier ook aan te houden.

3.2 Kerntaak 2 Organiseren van dagelijks leven

Kerntaak 2 Organiseren van dagelijks leven	
2.1 Ondersteunt de cliënt bij het leefbaar maken van de woonsituatie	
<i>Beschrijving werkproces:</i> De thuisbegeleider ondersteunt cliënt(systeem) bij het op orde brengen van de woonsituatie. Ze bespreekt met cliënt(systeem) de noodzaak tot verandering van de woonsituatie en biedt cliënt zoveel mogelijk de gelegenheid keuzes te maken in het opruimen en/of weggooien van spullen. Samen met cliënt(systeem) stelt ze een plan van aanpak op. Zij geeft voorlichting en advies, en motiveert cliënt(systeem) actie te ondernemen. Samen met cliënt(systeem) gaat ze aan de slag met het leefbaar maken van de woonsituatie. Zo nodig worden andere disciplines ingeschakeld om praktische problemen aan te pakken.	
<i>Resultaat:</i> Cliënt(systeem) heeft passende begeleiding en ondersteuning ontvangen bij het op orde brengen van de woonsituatie.	
<i>Vakkennis en vakvaardigheden:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Ondersteunings- en begeleidingstechnieken - Leefbaar maken woonsituatie - Voorlichtings-, advies- en instructievaardigheden - Omgaan met levensstijl, culturele- en religieuze achtergrond cliënt(systeem) - Communicatieve vaardigheden - Sociale vaardigheden 	
2.2 Ondersteunt de cliënt bij de organisatie van het huishouden	
<i>Beschrijving werkproces:</i> De thuisbegeleider ondersteunt de cliënt bij de organisatie en uitvoering van de huishoudelijke taken. Samen met de cliënt brengt ze de activiteiten op het gebied van huishouden in kaart. Vervolgens maakt ze samen met de cliënt een plan en werkafspraken voor het organiseren en uitvoeren van het huishouden. Zij geeft voorlichting en advies, en voorziet in de voorwaarden om de cliënt te laten oefenen met nieuwe, huishoudelijke vaardigheden. Zij vertoont voorbeeldgedrag en stimuleert en motiveert de cliënt. Regelmatig bespreekt de thuisbegeleider de werkafspraken met de cliënt en stelt ze deze eventueel bij. De thuisbegeleider gaat hierbij uit van wat de cliënt zelf kan, al dan niet met	

hulp van zijn omgeving. Zo nodig worden andere disciplines ingeschakeld om praktische problemen aan te pakken.

Resultaat:

Cliënt(systeem) heeft passende begeleiding en ondersteuning ontvangen bij het organiseren van het huishouden.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Ondersteunings- en begeleidingstechnieken
- Organiseren huishouden
- Praktische kennis van hygiëne en schoonmaakmiddelen
- Kennis van Arbo-wetgeving
- Omgaan met levensstijl, culturele- en religieuze achtergrond cliënt(systeem)
- Voorlichtings-, advies- en instructievaardigheden
- Communicatieve vaardigheden
- Sociale vaardigheden

2.3 Ondersteunt de cliënt bij financiën en administratie

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider ondersteunt de cliënt bij het budgetteren en het doen van de administratie. Ook biedt ze ondersteuning bij het aanvragen van sociale voorzieningen en uitkeringen. De thuisbegeleider probeert het vertrouwen te winnen van de cliënt en openheid te creëren over financiën en administratie. Samen met de cliënt werkt ze aan het op orde brengen van de financiën en administratie. Ze geeft informatie, advies en uitleg. Zij voorziet in de voorwaarden om de cliënt te laten oefenen, motiveert en coacht. De thuisbegeleider gaat hierbij uit van wat de cliënt zelf kan, al dan niet met hulp van zijn omgeving. Zo nodig gaat ze met de cliënt mee naar instanties en/of worden andere disciplines ingeschakeld om financiële en/of administratieve problemen aan te pakken.

Resultaat:

Cliënt heeft passende begeleiding en ondersteuning ontvangen bij het op orde brengen van de financiën en administratie.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Ondersteunings- en begeleidingstechnieken
- Voorlichtings-, advies- en instructievaardigheden
- Communicatieve vaardigheden
- Basiskennis van en vaardigheden voor financiën en administratie
- Sociale vaardigheden
- Computervaardigheden

2.4 Ondersteunt de cliënt bij het (her)structureren van het dagelijks leven

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider ondersteunt de cliënt bij het realiseren van zijn wensen en behoeften op het gebied van werk, scholing en vrije tijd ten behoeve van een dagelijkse structuur. Zij brengt samen met de cliënt de huidige activiteiten en bezigheden in kaart. Ze activeert de cliënt een passend dag- en nachtritme te ontwikkelen. Ze geeft voorlichting en advies, en wijst de cliënt de weg in het aanbod van activiteiten op gebied van werk, scholing en vrije tijd. Ze begeleidt de cliënt bij het maken van keuzes die aansluiten bij zijn mogelijkheden, wensen en (zingeving)behoefte. Ze ondersteunt de cliënt bij het ondernemen van nieuwe activiteiten en bezigheden.

Resultaat:

Cliënt heeft passende begeleiding en ondersteuning ontvangen bij het realiseren van zijn wensen en behoeften op het gebied van werk, scholing en vrije tijd ten behoeve van een dagelijkse structuur.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Ondersteunings- en begeleidingstechnieken
- Motivatietechnieken

- Bewerkstelligen van gedragsverandering
- Kennis van (Nederlands)onderwijssysteem
- Arbeid, vrije tijd en samenleving
- Doorverwijzen en toeleiden naar potentiële werkplek, onderwijs, vereniging of instantie
- Omgaan met situatie, levensstijl, culturele- en religieuze achtergrond cliënt(systeem)
- Voorlichtings-, advies- en instructievaardigheden
- Communicatieve vaardigheden

2.5 Observeert en rapporteert de situatie van de cliënt

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider observeert of er veranderingen zijn de situatie van cliënt(systeem). Ook houdt ze in de gaten of de begeleiding blijft aansluiten bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van cliënt. Ze houdt in de gaten of afspraken worden nagekomen. Ze bespreekt met cliënt(systeem) waargenomen veranderingen in de situatie van cliënt(systeem). De thuisbegeleider rapporteert de situatie van cliënt(systeem) en zorgt er voor dat betrokken disciplines/instanties geïnformeerd worden over de situatie.

Resultaat:

Veranderingen in de situatie, wensen, behoefte en mogelijkheden van de cliënt zijn waargenomen, besproken met cliënt(systeem). Bevindingen zijn gerapporteerd en betrokken disciplines/instanties zijn geïnformeerd.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Observatietechnieken
- Kennis van doelgroep
- Kennis van sociale kaart
- Kennis van werkveld
- Kennis, van sociaal, psychisch en lichamelijk functioneren
- Kennis van psychiatrische problemen
- Kennis van psychosociale problemen
- Kennis van lichamelijke en geestelijke handicaps
- Kennis van leer- en gedragsproblemen
- Kennis van verslavingsproblemen
- Nederlands: mondelinge en schriftelijke taalvaardigheid
- Mondelinge en schriftelijke rapportagevaardigheden
- Computervaardigheden

Toelichting:

Bij kerntaak 2 heeft de thuisbegeleider te maken met de volgende dilemma's:

- Betrokkenheid versus distantie;
- Respecteren waarden, normen en opvattingen cliënt versus de eigen waarden, normen en professionele zienswijze.

Toelichting bij werkproces 2.1: Zo nodig werkt de thuisbegeleider samen met de woningbouwvereniging en stemt ze met hen de taken af. In extreme situaties worden externen (GGD, schoonmaakbedrijf) ingeschakeld voor het ontruimen, reinigen en ontsmetten van de woning.

Competenties die nodig zijn om kerntaak 2 goed uit te voeren:

competentie C. Begeleiden	
Toelichting	De thuisbegeleider begeleidt de cliënt bij het leefbaar maken van de woonsituatie, het organiseren van het huishouden, de financiën en de administratie. Ze herkent en erkent ontwikkelingsmogelijkheden en ontwikkelingsbehoeften bij de cliënt en schept kansen en mogelijkheden voor de cliënt om zich te ontwikkelen. Ze motiveert en stimuleert de cliënt zijn best te doen, doelen te bereiken en uitdagingen aan te gaan. Ze geeft heldere, constructieve feedback en stimuleert de cliënt om kritisch naar zichzelf te kijken en zelf met mogelijke oplossingen te komen.

competentie D. Aandacht en begrip tonen	
Toelichting	De thuisbegeleider stimuleert cliënt(systeem) om over klachten en problemen te praten. Ze luistert aandachtig als cliënt(systeem) iets naar voren brengt en doet moeite om de gevoelens, meningen en gedachten te begrijpen. Ze behandelt iedereen met respect en beseft hoe haar eigen gevoelens, meningen en gedachten van invloed kunnen zijn op een situatie en haar eigen functioneren daarin.

competentie F. Ethisch en integer handelen	
Toelichting	De thuisbegeleider accepteert en houdt rekening met verschillen tussen mensen (seksuele geaardheid, opleidingsniveau, religie, gewoonten en gebruiken) en behandelt iedereen onbevooroordeeld en rechtvaardig. Ze communiceert open en duidelijk over haar bedoelingen en houdt zich aan gemaakte afspraken. Ze gaat discreet om met gevoelige zaken en vertrouwelijke informatie.

competentie H. Overtuigen en beïnvloeden	
Toelichting	De thuisbegeleider zorgt er voor dat gesprekken een duidelijk doel en verloop hebben en weet de belangen van zichzelf en anderen goed te behartigen. Ze neemt een duidelijk standpunt in en kan ideeën en meningen duidelijk naar voren brengen en onderbouwen. Ze speelt in op de gevoelens van anderen en weet door haar manier van communiceren anderen te beïnvloeden en/of overtuigen. Ze zorgt voor voldoende draagvlak en betrokkenheid. Ze neemt bezwaren serieus en zoekt daarvoor een oplossing.

competentie L. Materialen en middelen inzetten	
Toelichting	De thuisbegeleider kiest de juiste materialen en middelen voor het leefbaar maken van de woonsituatie, het organiseren van het huishouden, de financiën en de administratie. Ze zorgt er voor goed op de hoogte te zijn van het gebruik van de materialen en middelen. Ze zet de materialen en middelen verantwoord en efficiënt in.

competentie Q Plannen en organiseren	
Toelichting	De thuisbegeleider stelt duidelijke doelen en prioriteiten voor het leefbaar maken van de woonsituatie, het organiseren van het huishouden, de financiën en de administratie. Ze schat de benodigde tijd voor activiteiten realistisch in. Ze houdt rekening met de huidige omstandigheden, en met mogelijke problemen en veranderingen in de situatie. Ze stelt indicatoren vast om de voortgang te meten en bewaakt het halen van de gestelde doelen.

competentie R. Op de behoefte en verwachtingen van de 'klant' richten	
Toelichting	De thuisbegeleider achterhaalt de ervaren problemen, wensen en mogelijkheden op het gebied van wonen, huishouden, financiën en administratie. Ze is erop gericht doelen, activiteiten en vorm van begeleiding zoveel mogelijk hierbij te laten aansluiten. Ze geeft duidelijk aan wat de cliënt wel en niet kan verwachten. Ze controleert of er aan de wensen en verwachtingen wordt voldaan. Ze neemt klachten serieus en onderneemt zo nodig actie.

3.3 Kerntaak 3 Psychosociale ondersteuning en/of begeleiding

Kerntaak 3 Psychosociale ondersteuning en/of begeleiding	
3.1 Coacht de cliënt in complexe situaties	
<i>Beschrijving werkproces:</i> De thuisbegeleider coacht de cliënt in complexe situaties op gedrag en/of zelfredzaamheid. Het dagelijks handelen en functioneren van de cliënt staan hierbij centraal. De thuisbegeleider stelt samen met de cliënt de doelen op waaraan gewerkt gaat worden. Zij bouwt een vertrouwensrelatie op met de cliënt en stemt de coaching af op de individuele problematiek. Door middel van intensieve gesprekken probeert zij de cliënt meer inzicht te geven in het eigen functioneren en de problematiek een plek te geven binnen het leven van alledag. De thuisbegeleider schept kansen en mogelijkheden voor de cliënt om zich te ontwikkelen en motiveert de cliënt doelen te bereiken en uitdagingen aan te gaan en geeft feedback op gedrag.	
<i>Resultaat:</i> De thuisbegeleider heeft een vertrouwensrelatie opgebouwd met de cliënt. De cliënt heeft passende coaching op gedrag en/of zelfredzaamheid ontvangen.	
<i>Vakkennis en vakvaardigheden:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Coachingsvaardigheden en -technieken - Motivatietechnieken - Bewerkstelligen van gedragsverandering - Kennis van doelgroepen - Kennis van psychiatrische problemen - Kennis van psychosociale problemen - Kennis van lichamelijke en geestelijke handicaps - Kennis van leer- en gedragsproblemen - Kennis van verslavingsproblemen - Omgaan met levensstijl, culturele- en religieuze achtergrond cliënt(systemen) 	

3.2 Ondersteunt de cliënt bij het voeren van de regie over zijn leven

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider ondersteunt de cliënt bij het voeren van de regie over zijn eigen leven. Ze maakt afspraken met de cliënt over wat hij zelf doet en waarvoor diensten van mantelzorgers, vrijwilligers en/of interne of externe deskundigen ingezet worden. Ze verwijst de cliënt zo nodig door en/of brengt hem in contact met instanties, hulpverleners en/of deskundigen om de gestelde doelen c.q. diensten te realiseren. De thuisbegeleider treedt indien nodig op als aanspreekpunt voor de cliënt en derden. Ze informeert de cliënt over de geplande ondersteuning en gemaakte afspraken, en koppelt informatie over de cliënt terug aan de betrokken hulpverleners. Ze biedt indien nodig ondersteuning bij het organiseren of overdragen van de regie wanneer de cliënt daartoe zelf, tijdelijk of permanent, niet in staat is. Ze schakelt dan, waar mogelijk, het sociale systeem van de cliënt in om de regie te voeren. Ze bewaakt de kwaliteit en de continuïteit van de regie van de cliënt over zijn eigen leven.

Resultaat:

De cliënt heeft passende ondersteuning ontvangen bij het voeren van de regie over zijn eigen leven en/of bij het organiseren of overdragen van de regie wanneer hij (gedeeltelijk) niet in staat is de regie zelf te voeren.

Vakkennis en vaardigheden:

- Ondersteunings- en begeleidingstechnieken
- Motivatietechnieken
- Bewerkstelligen van gedragsverandering
- Kennis van sociale kaart
- Omgaan met levensstijl, culturele- en religieuze achtergrond cliënt(systeem)
- Kennis van stoornissen, beperkingen, functioneringsproblemen en ziektebeelden
- Relevante wetgeving, bijvoorbeeld BOPZ
- Communicatieve vaardigheden
- Gesprekstechnieken

3.3 Stimuleert de cliënt het sociaal netwerk te versterken

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider brengt samen met de cliënt het huidige sociale netwerk in kaart en bespreekt de wensen om het netwerk uit te breiden. Zij onderzoekt samen met de cliënt de mogelijkheden voor het leggen en versterken van contacten en maakt hierover afspraken. Ze geeft voorlichting, advies en instructie, en zo nodig ondersteunt ze de cliënt bij het oefenen van sociale vaardigheden. Ze motiveert en activeert de cliënt om actie te ondernemen en nieuwe contacten te leggen voor het versterken of uitbreiden van het huidige netwerk. Ze ondersteunt de cliënt bij het leggen van de contacten, zo nodig gaat de thuisbegeleider mee naar afspraken of bijeenkomsten.

Resultaat:

Cliënt heeft passende begeleiding en ondersteuning ontvangen bij het versterken van zijn sociaal netwerk.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Ondersteunings- en begeleidingstechnieken
- Sociaal netwerk versterken en uitbreiden
- Bewerkstelligen van gedragsverandering
- Omgaan met levensstijl, culturele- en religieuze achtergrond cliënt(systeem)
- Voorlichtings-, advies- en instructievaardigheden
- Communicatieve vaardigheden
- Sociale vaardigheden

3.4 Signaleert misstanden en helpt ze te beëindigen

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider signaleert of er sprake is van misstanden, o.a. volgens protocol huiselijk geweld en kindermishandeling. Ze bespreekt signalen van misstanden in eerste instantie met de cliënt en motiveert de cliënt contact op te nemen met andere hulpverleningsinstanties als dat nodig is. Als de cliënt of anderen vanwege de situatie gevaar dreigen te lopen, schakelt de thuisbegeleider zonder toestemming van de cliënt derden in.

Resultaat:

Misstanden en signalen van misstanden zijn besproken met de cliënt en zo nodig is de cliënt gestimuleerd om contact op te nemen met andere hulpverleningsinstanties. Indien nodig zijn zonder toestemming van de cliënt derden ingeschakeld.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Misstanden signaleren
- Kennis van protocol huiselijk geweld en kindermishandeling
- Kennis van psychiatrische problemen
- Kennis van psychosociale problemen
- Kennis van lichamelijke en geestelijke handicaps
- Kennis van leer- en gedragsproblemen
- Kennis van verslavingsproblemen
- Kennis van werkveld
- Kennis van sociale kaart
- Communicatieve vaardigheden
- Gesprekstechnieken

3.5 Observeert en rapporteert de situatie van de cliënt

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider observeert of er veranderingen zijn in de geestelijke en/of lichamelijke conditie van de cliënt. Ook houdt ze in de gaten of de begeleiding blijft aansluiten bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van cliënt(systeem). Ze houdt in de gaten of afspraken nagekomen worden. Ze bespreekt met cliënt(systeem) waargenomen veranderingen in de situatie van de cliënt. De thuisbegeleider rapporteert de situatie van cliënt en zorgt er voor dat betrokken disciplines/instanties geïnformeerd worden over de situatie van de cliënt.

Resultaat:

Veranderingen in de wensen, behoeften, mogelijkheden, situatie, geestelijke en/of lichamelijke conditie van de cliënt zijn waargenomen en besproken met cliënt(systeem). Bevindingen zijn gerapporteerd en betrokken disciplines/instanties zijn geïnformeerd.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Observatietechnieken
- Kennis van doelgroep
- Kennis van sociale kaart
- Kennis van werkveld
- Kennis, van sociaal, psychisch en lichamelijk functioneren
- Kennis van psychiatrische problemen
- Kennis van psychosociale problemen
- Kennis van lichamelijke en geestelijke handicaps
- Kennis van leer- en gedragsproblemen
- Kennis van verslavingsproblemen
- mondelinge en schriftelijke rapportagevaardigheden

Toelichting:

Bij kerntaak 3 heeft de thuisbegeleider te maken met de volgende dilemma's:

- Betrokkenheid versus distantie;
- Bevorderen zelfstandigheid cliënt versus waarborgen veiligheid cliënt(system);
- Respecteren waarden, normen en opvattingen cliënt versus de eigen waarden, normen en professionele zienswijze.

Competenties die nodig zijn om kerntaak 3 goed uit te voeren:

competentie C. Begeleiden

Toelichting	De thuisbegeleider begeleidt de cliënt bij het psychisch, sociaal en maatschappelijk functioneren. Ze herkent en erkent ontwikkelingsmogelijkheden en ontwikkelingsbehoeften bij de cliënt en schept kansen en mogelijkheden voor de cliënt om zich te ontwikkelen. Ze motiveert en stimuleert de cliënt zijn best te doen, doelen te bereiken en uitdagingen aan te gaan. Ze geeft heldere, constructieve feedback en stimuleert de cliënt om kritisch naar zichzelf te kijken, mogelijke oplossingen te bedenken, alternatieven uit te proberen en moeilijkheden te overwinnen.
--------------------	---

competentie D. Aandacht en begrip tonen

Toelichting	De thuisbegeleider stimuleert de cliënt om over klachten en problemen te praten. Ze luistert aandachtig als de cliënt iets naar voren brengt en doet moeite om de gevoelens, meningen en gedachten van de cliënt te begrijpen. Ze behandelt de cliënt met respect en beseft hoe haar eigen gevoelens, meningen en gedachten van invloed kunnen zijn op een situatie en haar eigen functioneren daarin.
--------------------	--

competentie E. Samenwerken en overleggen

Toelichting	De thuisbegeleider raadpleegt en betreft tijdig relevante disciplines en instanties. Ze stemt de hulpverlening met hen af. Ze deelt kennis, ervaringen en inzichten en zorgt er uit zichzelf voor dat alle betrokkenen over de juiste informatie beschikken. Ze benoemt problemen duidelijk en maakt zaken bespreekbaar.
--------------------	--

competentie F. Ethisch en integer handelen

Toelichting	De thuisbegeleider accepteert en houdt rekening met verschillen tussen mensen (seksuele geaardheid, opleidingsniveau, religie, gewoonten en gebruiken) en behandelt iedereen onbevooroordeeld en rechtvaardig. Ze communiceert open en duidelijk over haar bedoelingen en houdt zich aan gemaakte afspraken. Ze gaat discreet om met gevoelige zaken en vertrouwelijke informatie.
--------------------	--

competentie K. Vakdeskundigheid toepassen

Toelichting	De thuisbegeleider maakt gebruik van haar kennis en expertise op het gebied van psychisch, sociaal en maatschappelijk functioneren. Ze draagt de eigen kennis op begrijpelijke wijze over. Ze legt uit hoe iets gedaan kan worden en weet vragen van de cliënt te beantwoorden. Ze houdt daarbij rekening met de problemen en situatie van cliënt(systeem).
--------------------	---

competentie M. Analyseren

Toelichting	De thuisbegeleider analyseert veranderingen in de wensen, behoeften, mogelijkheden, situatie, geestelijke en/of lichamelijke conditie van de cliënt en zoekt uit wat de mogelijke consequenties zijn. Ze is zich bewust van hoe dingen met elkaar samenhangen en elkaar beïnvloeden. Ze trekt logische conclusies en bedenkt oplossingen voor problemen.
--------------------	--

competentie R. Op de behoefte en verwachtingen van de 'klant' richten

Toelichting	De thuisbegeleider achterhaalt de ervaren problemen, wensen en mogelijkheden op psychosociaal gebied en is erop gericht doelen, activiteiten en vorm van begeleiding zoveel mogelijk hierbij te laten aansluiten. Ze geeft duidelijk aan wat de cliënt wel en niet kan verwachten. Ze controleert of er aan de wensen en verwachtingen wordt voldaan. Ze neemt klachten serieus en onderneemt zo nodig actie.
--------------------	---

competentie U Omgaan met veranderingen en aanpassen

Toelichting	De thuisbegeleider kan goed omgaan met onzekere en onduidelijke situaties. Ze past eigen gedrag snel en gemakkelijk aan veranderende omstandigheden aan en is in staat om haar aanpak te wijzigen als de situatie erom vraagt. Ze kan goed omgaan met diversiteit (tussen mensen). Ze is in staat om de psychosociale problemen van de cliënt vanuit het gezichtspunt van de cultuur en achtergrond van de cliënt te bekijken. Ze kan de psychosociale ondersteuning aanpassen als dit nodig is vanwege de culturele en/of religieuze achtergrond van cliënt(systeem).
--------------------	--

3.4 Kerntaak 4 Pedagogische ondersteuning en/of begeleiding

Kerntaak 4 Pedagogische ondersteuning en/of begeleiding
4.1 Geeft voorlichting advies en instructie
<i>Beschrijving werkproces:</i> De thuisbegeleider geeft voorlichting, advies en instructie gericht op het dagelijks handelen en functioneren. Zij geeft o.a. (aanvullende) voorlichting op het gebied van opvoeden en omgaan met ziekten/handicaps. Zij kiest en gebruikt voorlichtingsmaterialen, hulpmiddelen of instructiematerialen die aansluiten bij het onderwerp en de doelgroep. Zij legt onderwerpen duidelijk en correct uit, waarbij ze haar stijl van communiceren aanpast aan de doelgroep en regelmatig controleert of de informatie goed is overgekomen. Zo nodig gebruikt ze voorbeeldgedrag.
<i>Resultaat:</i> De thuisbegeleider heeft duidelijke en begrijpelijke voorlichting, advies en instructie gegeven, afgestemd op de cliënt of doelgroep.
<i>Vakkennis en vakvaardigheden:</i> <ul style="list-style-type: none">- Voorlichtings-, advies- en instructievaardigheden- Communicatieve vaardigheden- Kennis van de doelgroep- Rekening houden met levensstijl, culturele- en religieuze achtergrond cliënt(system)- Kennis, van sociaal, psychisch en lichamelijk functioneren- Kennis van psychiatrische problemen- Kennis van psychosociale problemen- Kennis van lichamelijke en geestelijke handicaps- Kennis van opvoedingsproblemen- Kennis van leer- en gedragsproblemen- Kennis van verslavingsproblemen- Kennis van begeleiding, verzorging en opvoeding van kinderen
4.2 Ondersteunt de cliënt bij opvoeding
<i>Beschrijving werkproces:</i> De thuisbegeleider ondersteunt de cliënt bij de opvoeding van de kinderen. Zij biedt o.a. hulp bij het stellen van grenzen, lastig gedrag, emotionele ontwikkeling, vertraging in ontwikkeling, gezondheid en lichamelijke opvoeding. Samen met de cliënt brengt ze de opvoedingssituatie en de ervaren problemen in kaart. De thuisbegeleider neemt deel aan de dagelijkse bezigheden, observeert en bespreekt de interactie tussen gezinsleden. Door voorbeeldgedrag en coaching draagt de thuisbegeleider de cliënt handeling- en communicatiealternatieven aan en kan het opvoedingsklimaat verbeteren. Ook signaleert de thuisbegeleider of er onderliggende problemen zijn, en bespreekt deze met de cliënt. Zo nodig verwijst ze de cliënt door.
<i>Resultaat:</i> De thuisbegeleider heeft passende begeleiding en ondersteuning gegeven bij de opvoeding van de kinderen.
<i>Vakkennis en vakvaardigheden:</i> <ul style="list-style-type: none">- Ondersteunings-, coachings- en begeleidingstechnieken- Observatietechnieken- Video home training en video interactie begeleiding- Bewerkstelligen van gedragsverandering- Begeleiding, verzorging en opvoeding van kinderen

- Methodisch werken
- Kennis van opvoedingsproblemen
- Kennis van leer- en gedragsproblemen
- Kennis, van sociaal, psychisch en lichamelijk functioneren
- Kennis van psychiatrische problemen
- Kennis van psychosociale problemen
- Kennis van lichamelijke en geestelijke handicaps
- Kennis van verslavingsproblemen
- Omgaan met levensstijl, culturele- en religieuze achtergrond cliënt(system)

4.3 Signaleert misstanden en helpt ze te beëindigen

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider signaleert of er sprake is van misstanden. Ze bespreekt signalen van misstanden in eerste instantie met de cliënt en motiveert de cliënt contact op te nemen met andere hulpverleningsinstanties als dat nodig is. Als de cliënt, kinderen of anderen vanwege de situatie gevaar dreigen te lopen, schakelt de thuisbegeleider zonder toestemming van de cliënt derden in.

Resultaat:

Misstanden en signalen van misstanden zijn besproken met de cliënt en zo nodig is de cliënt gestimuleerd om contact op te nemen met andere hulpverleningsinstanties. Indien nodig zijn zonder toestemming van de cliënt derden ingeschakeld.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Misstanden signaleren
- Kennis van gedwongen hulpverlening bij opvoedingsproblemen
- Kennis van psychiatrische problemen
- Kennis van psychosociale problemen
- Kennis van lichamelijke en geestelijke handicaps
- Kennis van leer- en gedragsproblemen
- Kennis van verslavingsproblemen
- Kennis van opvoedingsproblemen
- Kennis van werkveld
- Kennis van sociale kaart
- Communicatieve vaardigheden
- Gesprekstechnieken

4.4 Observeert en rapporteert de situatie van de cliënt

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider observeert of er veranderingen zijn in de geestelijke en/of lichamelijke conditie van de cliënt, de kinderen of het cliëntensysteem. Ook houdt ze in de gaten of de begeleiding blijft aansluiten bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van cliënt en ze houdt in de gaten of afspraken worden nagekomen. Ze bespreekt met cliënt(system) waargenomen veranderingen in de situatie van cliënt en/of kinderen. De thuisbegeleider rapporteert de situatie van de cliënt en kinderen, en zorgt er voor dat betrokken disciplines/instanties geïnformeerd worden over de situatie van cliënt en kinderen.

Resultaat:

Veranderingen in de wensen, behoeften, mogelijkheden, situatie, geestelijke en/of lichamelijke conditie van cliënt(system) en/of kinderen zijn waargenomen en besproken met cliënt(system). Bevindingen zijn gerapporteerd en betrokken disciplines/instanties zijn geïnformeerd.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Observatietechnieken
- Kennis van doelgroepen
- Kennis van sociale kaart
- Kennis, van sociaal, psychisch en lichamelijk functioneren
- Kennis van opvoedingsproblemen
- Kennis van leer- en gedragsproblemen
- Mondelinge en schriftelijke rapportagevaardigheden

Toelichting:

Bij kerntaak 4 heeft de thuisbegeleider te maken met de volgende dilemma's:

- Betrokkenheid versus distantie;
- Bevorderen zelfstandigheid cliënt versus waarborgen veiligheid cliënt(systemen);
- Respecteren waarden, normen en opvattingen cliënt versus de eigen waarden, normen en professionele zienswijze.

Competenties die nodig zijn om kerntaak 4 goed uit te voeren:

competentie C. Begeleiden

Toelichting

De thuisbegeleider begeleidt de cliënt bij de opvoeding van kinderen. Ze herkent en erkent ontwikkelingsmogelijkheden en ontwikkelingsbehoeften bij de cliënt en schept kansen en mogelijkheden voor de cliënt om zich te ontwikkelen. Ze motiveert en stimuleert de cliënt zijn best te doen, doelen te bereiken en uitdagingen aan te gaan. Ze geeft heldere, constructieve feedback en stimuleert de cliënt om kritisch naar zichzelf te kijken, mogelijke oplossingen te bedenken, alternatieven uit te proberen en moeilijkheden te overwinnen.

competentie D. Aandacht en begrip tonen

Toelichting

De thuisbegeleider stimuleert de cliënt om over klachten en problemen te praten. Ze luistert aandachtig als de cliënt iets naar voren brengt en doet moeite om de gevoelens, meningen en gedachten van de cliënt te begrijpen. Ze behandelt de cliënt met respect en beseft hoe haar eigen gevoelens, meningen en gedachten van invloed kunnen zijn op een situatie en haar eigen functioneren daarin.

competentie F. Ethisch en integer handelen

Toelichting

De thuisbegeleider accepteert en houdt rekening met verschillen tussen mensen (seksuele geaardheid, opleidingsniveau, religie, gewoonten en gebruiken) en behandelt iedereen onbevooroordeeld en rechtvaardig. Ze communiceert open en duidelijk over haar bedoelingen en houdt zich aan gemaakte afspraken. Ze gaat discreet om met gevoelige zaken en vertrouwelijke informatie.

competentie I. Presenteren

Toelichting	De thuisbegeleider legt zaken duidelijk en correct uit. Ze stemt haar manier van communiceren af op de doelgroep en controleert regelmatig of de informatie goed is overgekomen. Ze weet informatie en advies op een enthousiaste en inspirerende wijze te brengen. Ze toont gevoel voor humor en maakt effectief gebruik van humor om de relatie te verbeteren of om spanning en stress te verminderen.
--------------------	--

competentie K. Vakdeskundigheid toepassen

Toelichting	De thuisbegeleider maakt gebruik van haar kennis over de ontwikkeling, gezondheid en opvoeding van kinderen. Ze draagt de eigen kennis, expertise en vaardigheden met betrekking tot de opvoeding van kinderen op begrijpelijke wijze over en weet vragen van de cliënt te beantwoorden. Ze houdt daarbij rekening met de problemen en situatie van de kinderen en cliënt(systeem).
--------------------	---

competentie M. Analyseren

Toelichting	De thuisbegeleider analyseert veranderingen in de wensen, behoeften, mogelijkheden, situatie, geestelijke en/of lichamelijke conditie van de cliënt en zoekt uit wat de mogelijke consequenties zijn. Ze is zich bewust van hoe dingen met elkaar samenhangen en elkaar beïnvloeden. Ze trekt logische conclusies en bedenkt oplossingen voor problemen.
--------------------	--

competentie R. Op de behoefte en verwachtingen van de 'klant' richten

Toelichting	De thuisbegeleider achterhaalt de ervaren problemen, wensen en mogelijkheden met betrekking tot de opvoeding van kinderen en is erop gericht doelen, activiteiten en vorm van begeleiding zoveel mogelijk hierbij te laten aansluiten. Ze geeft duidelijk aan wat de cliënt wel en niet kan verwachten. Ze controleert of er aan de wensen en verwachtingen wordt voldaan. Ze neemt klachten serieus en onderneemt zo nodig actie.
--------------------	--

competentie T Instructies en procedures opvolgen

Toelichting	De thuisbegeleider houdt zich bij het uitvoeren van haar werkzaamheden aan procedures, wettelijke richtlijnen, veiligheidsregels en richtlijnen van de organisatie. Ze stimuleert cliënt(systeem) en overige betrokkenen om zich hier ook aan te houden.
--------------------	--

competentie U Omgaan met veranderingen en aanpassen

Toelichting	De thuisbegeleider kan goed omgaan met onzekere en onduidelijke situaties. Ze past eigen gedrag snel en gemakkelijk aan veranderende omstandigheden aan en is in staat om haar aanpak te wijzigen als de situatie erom vraagt. Ze kan goed omgaan met diversiteit (tussen mensen). Ze is in staat om de pedagogische problemen vanuit het gezichtspunt van de cultuur en achtergrond van de cliënt te bekijken. Ze kan de pedagogische ondersteuning aanpassen als dit nodig is vanwege de culturele en/of religieuze achtergrond van cliënt(systeem).
--------------------	--

competentie V Met druk en tegenslag omgaan

Toelichting	De thuisbegeleider houdt haar gevoelens in moeilijke situaties op zo'n manier onder controle dat de getoonde emoties geen negatief effect hebben op de cliënt, kinderen en overige betrokkenen. Ze kan haar eigen gevoelens goed hanteren, houdt het juiste evenwicht tussen het voor zich houden van en uiting geven aan gevoelens en emoties
--------------------	--

3.5 Kerntaak 5 Professionalisering

Kerntaak 5 Professionalisering

5.1 Werkt aan deskundigheidsbevordering

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider bevordert de eigen deskundigheid en levert een bijdrage aan het ontwikkelen van het beroep. Zij stelt een persoonlijk ontwikkelplan op en voert dit uit. Ze reflecteert regelmatig op haar eigen handelen, vraagt feedback op haar eigen functioneren en geeft feedback op het functioneren van anderen. De thuisbegeleider leest en bespreekt vakliteratuur, volgt bijscholing en neemt deel aan inhoudelijke discussies met collega's, externe hulpverleners en anderen over het beroep. Ze toont een lerende en open houding ten aanzien van het beroep.

Resultaat:

De thuisbegeleider heeft haar deskundigheid actief en adequaat bevorderd. Ze heeft op een actieve manier bijgedragen aan de ontwikkeling van het beroep.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Leven lang leren
- Feedbackvaardigheden
- Reflecteren
- Communicatieve vaardigheden
- Vakliteratuur bijhouden
- Kennis van het werkveld
- Regelgeving m.b.t.: hygiëne, veiligheid, ARBO, milieu, kwaliteitszorg, ergonomisch werken

5.2 Geeft werkbegeleiding

Beschrijving werkproces:

De thuisbegeleider geeft werkbegeleiding aan collega's, medewerkers huishoudelijke zorg, verzorgenden, verpleegkundigen en vrijwilligers. Ze begeleidt de groei en ontwikkeling in de uitvoering van de beroepsuitoefening/ondersteuning van de cliënt. Ze geeft consultatie, advies en instructie. Ze begeleidt het inwerktraject van nieuwe collega's en vrijwilligers, en voert voortgangsgesprekken.

Resultaat:

Collega's, medewerkers huishoudelijke zorg, verzorgenden, verpleegkundigen en vrijwilligers krijgen passende werkbegeleiding.

Vakkennis en vakvaardigheden:

- Feedbackvaardigheden
- Leerstijlen en begeleidingsstijlen
- Werkbegeleidingsmethodieken
- Gesprekstechnieken

Toelichting:

Bij kerntaak 5 heeft de thuisbegeleider te maken met de volgende dilemma's:

- Respecteren waarden, normen en opvattingen collega's, medewerkers huishoudelijke zorg, verzorgenden, verpleegkundigen en vrijwilligers versus de eigen waarden, normen en professionele zienswijze.

Competenties die nodig zijn om kerntaak 5 goed uit te voeren:

competentie A. Beslissen en activiteiten initiëren

Toelichting

De werkbegeleider neemt zelf initiatief om de eigen deskundigheid te bevorderen en een bijdrage te leveren aan het ontwikkelen van het beroep. Ze leest vakliteratuur, volgt bijscholingen en neemt actief deel aan inhoudelijke discussies over het beroep. Ze komt op voor de eigen standpunten en blijft ook bij weerstand overeind.

De thuisbegeleider neemt tijdige en duidelijke beslissingen over de werkbegeleiding. Ze neemt de verantwoordelijkheid op zich voor de consequenties van de eigen beslissingen en activiteiten, ook als zaken anders lopen dan verwacht.

competentie B. Aansturen

Toelichting

De thuisbegeleider geeft collega's, medewerkers huishoudelijke zorg, verzorgenden, verpleegkundigen en vrijwilligers heldere en duidelijke instructies, zodat ze precies weten wat er van hen wordt verwacht. Ze houdt in de gaten of ze functioneren volgens de gemaakte afspraken en onderneemt actie indien men niet aan de gestelde verwachtingen voldoet of dreigt te voldoen. Ze maakt goed gebruik van de aanwezige diversiteit, zodat mensen elkaar aanvullen, van elkaar leren en tot hun recht komen.

competentie C. Begeleiden

Toelichting	De thuisbegeleider begeleidt collega's, medewerkers huishoudelijke zorg, verzorgenden, verpleegkundigen en vrijwilligers. Ze geeft advies over hoe ze het werk het beste kunnen aanpakken. Ze schept kansen en mogelijkheden voor hen om zich te ontwikkelen. Ze geeft heldere, constructieve feedback op hun functioneren en stimuleert hen om kritisch naar zichzelf te kijken en zich te ontwikkelen.
--------------------	--

competentie E. Samenwerken en overleggen

Toelichting	De thuisbegeleider overlegt tijdig en regelmatig met collega's, medewerkers huishoudelijke zorg, verzorgenden, verpleegkundigen en vrijwilligers. Ze benoemt problemen duidelijk en maakt ze bespreekbaar. Ze vraagt de mening en ideeën van anderen. Ze deelt kennis, ervaringen en inzichten en zorgt er uit zichzelf voor dat alle betrokkenen over de juiste informatie beschikken. Ze toont openlijk waardering voor de bijdrage van anderen.
--------------------	--

competentie K Vakdeskundigheid toepassen

Toelichting	De thuisbegeleider draagt de eigen kennis en expertise op begrijpelijke wijze over aan collega's, medewerkers huishoudelijke zorg, verzorgenden, verpleegkundigen en vrijwilligers. Ze legt goed uit hoe de begeleiding en ondersteuning van cliënten kan worden gerealiseerd en weet vragen ten aanzien van de thuisbegeleiding adequaat te beantwoorden.
--------------------	--

competentie N. Onderzoeken

Toelichting	De thuisbegeleider gebruikt verschillende bronnen om haar deskundigheid te bevorderen en de ontwikkelingen in het beroep bij te houden. Ze houdt in de gaten wat er zich allemaal afspeelt in de organisatie en werkomgeving. Ze staat open voor nieuwe informatie en kijkt naar zaken vanuit een breed perspectief. Door zaken vanuit meerdere invalshoeken te bekijken, probeert ze nieuwe inzichten te verkrijgen.
--------------------	---

competentie P. Leren

Toelichting	De thuisbegeleider onderneemt stappen om vakkennis en vaardigheden steeds goed bij te houden en te ontwikkelen. Ze stelt zichzelf duidelijke ontwikkeldoelen en werkt hier systematisch en planmatig naar toe. Ze ziet fouten als een kans om van te leren en gebruikt feedback om de eigen effectiviteit te vergroten. Ze stimuleert anderen zichzelf te verbeteren door zelf het goede voorbeeld te geven.
--------------------	--

competentie W. Gedrevenheid en ambitie tonen

Toelichting	De thuisbegeleider aanvaardt veeleisende taken en pakt deze actief en met enthousiasme aan. Ze toont doorzettingsvermogen en vastberadenheid. Ze laat een sterke mate van betrokkenheid zien bij wat er moet gebeuren.
--------------------	--

Bijlage 1 Overzicht competenties

In de onderstaande tabel staan alle competenties van het **KBB-Competentiemodel** powered by SHL vermeld. In de tabel wordt aangegeven bij welke kerntaken de competenties voorkomen.

Competenties KBB-Competentiemodel <small>powered by SHL</small>	kerntaak
A Beslissen en activiteiten initiëren	1, 5
B Aansturen	5
C Begeleiden	1, 2, 3, 4, 5
D Aandacht en begrip tonen	2, 3, 4
E Samenwerken en overleggen	1, 3, 5
F Ethisch en integer handelen	1, 2, 3, 4
G Relaties bouwen en netwerken	1
H Overtuigen en beïnvloeden	1, 2
I Presenteren	4
J Formuleren en rapporteren	1
K Vakdeskundigheid toepassen	3, 4, 5
L Materialen en middelen inzetten	2
M Analyseren	3, 4
N Onderzoeken	1, 5
O Creëren en innoveren	
P Leren	5
Q. Plannen en organiseren	1, 2
R Op de behoeften en verwachtingen van de "klant" richten	1, 2, 3, 4
S Kwaliteit leveren	
T Instructies en procedures opvolgen	1, 4
U Omgaan met verandering en aanpassen	3, 4
V Met druk en tegenslag omgaan	4
W Gedrevenheid en ambitie tonen	5
X Ondernemend en commercieel handelen	
Y Bedrijfsmatig handelen	

Bijlage 2 Stuurgroep en klankbordgroep

Stuurgroep

Een stuurgroep bestaande uit afgevaardigden namens werkgevers- en werknemersorganisaties uit de Zorg is nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van het beroepscompetentieprofiel Thuisbegeleider. Deze stuurgroep heeft geadviseerd rondom te maken keuzen en op te nemen onderwerpen.

De volgende personen hebben deelgenomen aan de stuurgroep:

Naam	Organisatie	Functie
- Mevrouw S.D. A. Bruijns	ActiZ	Senior beleidsmedewerker werkgeversbeleid
- Mevrouw G. Kragting	ActiZ	Projectleider Thuisbegeleiding
- Mevrouw M. Meere	CNV Publieke Zaak	Bestuurder
- Mevrouw M. Stroetenga	NU'91	Juridisch medewerker
- Mevrouw A. Bannink	Calibris	Strategisch adviseur Zorg

Klankbordgroep

Een klankbordgroep bestaande uit afgevaardigden namens het werkveld is nauw betrokken geweest bij de ontwikkeling van het beroepscompetentieprofiel Thuisbegeleider. Zij hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de inhoud van het beroepscompetentieprofiel.

De volgende personen hebben deelgenomen aan de klankbordgroep:

Naam	Organisatie	Functie
- Mevrouw J. Gernaat	Meandergroep Zuid Limburg	Thuisbegeleider
- Mevrouw A. Godefroy	Meandergroep Zuid Limburg	Thuisbegeleider
- Mevrouw J. Gelderblom	Stichting Humanitas	Manager Gespecialiseerde zorg
- Mevrouw A. Ouwerkerk	Stichting Humanitas	Thuisbegeleider
- Mevrouw A. Schippers	CarintReggeland	Uitvoerend Thuisbegeleidster
- Mevrouw M. Westerink	CarintReggeland	Uitvoerend Thuisbegeleidster
- Mevrouw M. de Haan	Allévo	Thuisbegeleider
- Mevrouw H. Hakkenberg	Vierstroom	Thuisbegeleider
- Mevrouw M. Jacobs	Savant zorg	Opleidingsfunctionaris
- Mevrouw P. Oldenhage	Florence zorg	Zorgmanager Thuisbegeleiding
- Mevrouw A. Richmond	Florence zorg	Casemanager team thuisbegeleiding

Bijlage 3 Validering en legitimering

Het beroepscompetentieprofiel Thuisbegeleider is in augustus 2011 gevalideerd door de klankbordgroep en de stuurgroep.

Het Sociaal Overleg Verpleeg- Verzorgingshuizen en Thuiszorg (het SOVVT) heeft dit beroepscompetentieprofiel formeel gelegitimeerd op 2 november 2011.

Het SOVVT wordt gevormd door de werknemersorganisaties ABVAKABO/FNV, CNV Publieke Zaak, NU'91 en FBZ en de werkgeversorganisaties ActiZ en BTN.

Bijlage 4 Begrippenlijst

Hieronder vindt u een alfabetische lijst met begrippen. Deze lijst is afgeleid van de begrippenlijst zoals deze is opgesteld in het kader van het project Herziening Beroepenstructuur Zorg en Welzijn 2005. Er zijn ook enkele begrippen met definitie toegevoegd die gebaseerd zijn op het kwalificatiedossier Maatschappelijke Zorg 2011-2012 en het SHL-competentiemodel.

Begeleiden

Begeleiden is een breed begrip waarmee, zowel motiveren, coachen, enthousiasmeren, activeren, sturen, ondersteunen als zorg overnemen wordt bedoeld.

Beginnend beroepsbeoefenaar

Beroepsbeoefenaar die zijn opleiding heeft afgerond en die daarmee de beroepscompetenties, leercompetenties en burgerschapscompetenties bezit die worden vereist in het kwalificatieprofiel dat geldt voor zijn beroep of functie.

Beheersingscriteria

Criteria genoemd in een kwalificatieprofiel bij iedere beroeps-, leer- en burgerschapscompetentie, waaraan een beginnend beroepsbeoefenaar moet voldoen om te kunnen beschikken over de betreffende competentie; beheersingscriteria bestaan uit een beschrijving van het proces van beroepsactiviteiten of gedrag dat tot een bepaald resultaat moet leiden en het resultaat zelf.

Beroep

Geheel van met elkaar samenhangende beroepsactiviteiten, gemeenschappelijk aanvaarde theoretische en ethische uitgangspunten en methodieken, waarvan de aard en de onderlinge samenhang onafhankelijk zijn van specifieke arbeidsorganisaties.

Beroependomein

Samenhangend geheel van beroepsactiviteiten, uitgevoerd door beroepsbeoefenaren uit een samenhangend geheel van beroepen en/of functies en aangeboden als een samenhangend geheel van diensten; bij beroependomeinen gaat het om de samenhang in de beroepsactiviteiten, bij branches gaat het om een economische indeling in werkvelden; beroependomeinen kunnen in verschillende branches voorkomen en in één branche kunnen verschillende beroependomeinen voorkomen.

Beroepsactiviteiten

Activiteiten die een beroepsbeoefenaar uitvoert tijdens de uitoefening van zijn beroep of functie.

Beroepsbeoefenaar

Iemand die beroepsactiviteiten uitvoert in een bepaald beroep of specifieke functie waarvoor hij betaald krijgt (dit in tegenstelling tot vrijwilligers).

Beroepscode

Een samenhangend geheel van (morele) principes en regels met betrekking tot de doeleinden en waarden van een beroep en de houding en het gedrag hiervoor vereist.

Beroepscontext

(Specifieke) omstandigheden of situatie waarin iemand zich bevindt als hij als beroepsbeoefenaar werkzaam is.

Beroepshouding

Set van karaktereigenschappen die tot het wezen van een persoon horen; een beroepsbeoefenaar moet voor een verantwoorde beroepsuitoefening over een bepaalde beroepshouding beschikken.

Branche

Samenhangend werkveld dat een onderdeel vormt van een sector.

Cliënt

Zie: zorgvrager.

Cliëntsysteem

De zorgvrager en zijn direct betrokkenen; in de thuiszorg bijvoorbeeld een vrouw met haar partner en kinderen.

Coachen

Coachen is een vorm van begeleiding op basis van een gelijkwaardige relatie. Het is gericht op het verdiepen van het bewustzijn van de cliënt voor wat betreft de effecten van het eigen gedrag. Dit wordt gedaan door het geven van constructieve feedback, en door de cliënt te stimuleren kritisch naar zichzelf te kijken, mogelijke oplossingen te bedenken, alternatieven uit te proberen en moeilijkheden te overwinnen. Coachen is de ander leren te leren.

Colo-format

Sectoroverstijgende richtlijnen, opgesteld door Colo (vereniging kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven), voor het op een uniforme, schematische en gestructureerde manier opstellen van competentieprofielen

Competentieprofiel

Systematische beschrijving van een beroep of functie bestaande uit een beroepsbeschrijving en een op de directe beroepspraktijk gerichte set kerntaken, kernopgaven, beroepscompetenties met succescriteria van een vakvolwassen beroepsbeoefenaar, en een competentiematrix

Competenties

Geïntegreerd geheel van kennis, inzicht, vaardigheden, attitudes en persoonlijke eigenschappen waarmee op adequate wijze resultaten kunnen worden behaald in een beroepscontext, een leercontext of maatschappelijke context; competenties die nodig zijn in een beroepscontext zijn beroepscompetenties, in een leercontext leercompetenties en in een maatschappelijke context burgerschapscompetenties; competenties zijn ontwikkelbare vermogens.

Complexiteit

Mate waarin beroepsactiviteiten gebaseerd zijn op toepassing van routines, standaarden of nieuwe procedures; de complexiteit geeft de moeilijkheidsgraad aan en wordt bepaald door de kenmerken van de zorgvrager, de omstandigheden en de handeling zelf.

Context

Omstandigheden of de situatie waarin iemand zich bevindt, te onderscheiden in beroepscontext, leercontext en maatschappelijke context.

Doelgroep

Groep zorgvragers met gemeenschappelijke kenmerken, zoals een bepaalde leeftijd of problematiek, waarop de zorg-, hulp- en/of dienstverlening gericht is.

Functie

Geheel van beroepsactiviteiten dat in een specifieke arbeidsorganisatie tot de verantwoordelijkheid van één beroepsbeoefenaar behoort; in tegenstelling tot beroepen zijn functies altijd gebonden aan een bepaalde organisatie; het zijn specifieke verschijningsvormen van beroepen

Hulpvrager

Zie: zorgvrager.

Kernopgaven

Keuzes, dilemma's, problemen, spanningsvelden en/of kansen waarmee een beroepsbeoefenaar in zijn beroep of functie regelmatig in aanraking komt, die kenmerkend zijn voor het beroep of de functie en waarbij van de beroepsbeoefenaar een oplossing en een aanpak worden verwacht.

Kerntaken

Set van inhoudelijk samenhangende beroepsactiviteiten die door een belangrijk deel van de beroepsbeoefenaren in een bepaald beroep of een bepaalde functie worden uitgeoefend en die kenmerkend zijn voor dat beroep of die functie.

Mantelzorgers

Degenen uit het sociale netwerk van de zorgvrager die vrijwillig, onbetaald en informeel zorg verlenen aan de zorgvrager.

Niveau van beroepsuitoefening

Niveau waaraan een vakvolwassen beroepsbeoefenaar moet voldoen en dat bepaald wordt door de combinatie van de vier factoren complexiteit, transfer, verantwoordelijkheid en zelfstandigheid.

Ondersteunen

Het bijstaan van cliënten in verschillende situaties door activiteiten gericht op handhaving, bevordering of behoud van zelfredzaamheid, bijvoorbeeld: ondersteuning om de dag te structureren, ondersteuning bij de opvoeding van de kinderen.

Patiënt

Zie: zorgvrager.

Persoonlijke basiszorg

Persoonlijke basiszorg bestaat uit het verlenen van persoonlijke lichamelijke verzorging, basiszorg voor ondersteuning bij eten en drinken (onder andere voedingsproblemen en negatieve vochtbalans signaleren en voedings- en dieetvoorschriften hanteren), basiszorg voor de uitscheiding, zorg voor activiteiten en mobiliteit (o.a. hulp bij gebruik van hulpmiddelen), zorg voor vitale levensfuncties (ademhaling, temperatuur en circulatie), zorg voor het slaap-waakritme, palliatief-terminale zorg bieden en zorg voor waarneming en cognitie (onder andere hulp bieden bij zien en horen van de omgeving en begrijpen van de omgeving).

Primair proces

De beroepsactiviteiten die nodig zijn voor het bereiken van het doel en de missie van een organisatie
Opn: het primaire proces binnen de sector zorg en welzijn bestaat uit zorg-, hulp- en/of dienstverlening aan zorgvragers (individen of groepen); het gaat daarbij om beroepsactiviteiten waarbij er een directe relatie bestaat tussen de zorgvrager en de beroepsbeoefenaar (en bijvoorbeeld niet de beroepsactiviteiten die te maken hebben met de aansturing van de organisatie).

Procesindicator

Stapsgewijze beschrijving bij iedere beroepscompetentie in een competentieprofiel van alle beroepsactiviteiten (of bepaald gedrag) die tot een bepaald resultaat moeten leiden en die samen met de beschrijving van dat resultaat de succescriteria van de bijbehorende beroepscompetentie vormen

Professional

Zie: beroepsbeoefenaar

Resultaatsindicator

Beschrijving van het te behalen einddoel van bepaalde beroepsactiviteiten (of bepaald gedrag) die samen met de stapsgewijze beschrijving van die beroepsactiviteiten (het proces) de succescriteria vormt van de bijbehorende beroepscompetentie in een competentieprofiel.

Stepped-care

Dit houdt in dat de eenvoudigste behandeling eerst wordt ingezet en pas als die behandeling niet werkt, zwaardere en dus duurdere zorg.

Taakgebied

Set van kerntaken.

Taken

Zie: beroepsactiviteiten.

Transfer

Mate waarin de beroepsbeoefenaar zijn vermogen moet aanspreken om abstracte zaken te vertalen naar concrete en omgekeerd en om vermogens, opgedaan in de ene beroepscontext, in te zetten in een andere, soortgelijke beroepscontext.

Trends en innovaties

Omschrijving van (toekomstige) ontwikkelingen die van belang zijn voor de uitoefening van het beroep of de functie en die onderverdeeld kunnen worden in marktontwikkelingen, technologische ontwikkelingen, wetgeving/overheidsregulering, bedrijfsorganisatorische ontwikkelingen en internationale ontwikkelingen.

Vakvolwassen beroepsbeoefenaar

Ervaren beroepsbeoefenaar die de beroepscompetenties bezit die worden vereist in het competentieprofiel dat geldt voor zijn beroep of functie.

Verantwoordelijkheid

Mate waarin de beroepsbeoefenaar aanspreekbaar is op de door hem uitgevoerde beroepsactiviteiten, op de gevolgen daarvan voor de zorgvrager en voor de beroepsactiviteiten van anderen.

Disclaimer

Calibris kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuistheden in dit document. Aan de inhoud van dit document kunnen geen rechten worden ontleend.

Calibris

Runnenburg 34
Postbus 131
3980 CC Bunnik
T 030 750 7000
F 030 750 7001
I www.calibris.nl
E info@calibris.nl

